

Evropska
komisija

[JESEN 2012 ▶ ŠT. 43]

panorama

inforegio

▶ Vlaganje v regije

Uporaba finančnih
instrumentov za
podporo regionalni
politiki

- ▶ Intervju z Jacquesom Delorsom
- ▶ Preusmeritev skladov za odpravo gospodarske krize
- ▶ Dnevi odprtih vrat – prispevek k spremembam

Regionalna
politika

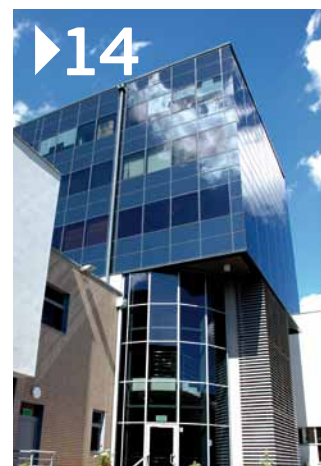
▶ UVODNIK	3
Komisar Johannes Hahn	
▶ INTERVJU	4-7
Jacques Delors – razmisleki o kohezijski politiki	
▶ OSREDNJA TEMA	8-13
UPORABA FINANČNIH INSTRUMENTOV V PODORO REGIONALNI POLITIKI	
▶ Z VAŠIMI BESEDAMI	14-19
Nacionalni in regionalni pogledi na kohezijsko politiko	
▶ CIPRSKO PREDSEDOVANJE EU – PRIORITETE KOHEZIJSKE POLITIKE	20-21
▶ EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE 2014–2020	22-23
▶ EVROPSKE REGIJE IN MESTA: PRISPEVEK K SPREMEMBAM	24-25
▶ PONOVO PROGRAMIRANJE STRUKTURNEGA FINANCIRANJA KOT POMOČ PRI ODPRAVI GOSPODARSKE KRIZE	26-27
▶ STRATEGIJA EU ZA PODONAVJE: ENO LETO V VELJAVI	28-29
▶ PRIMERI PROJEKTOV	30-33
Primeri projektov na Poljskem, Češkem in v Italiji ter projektov v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja v programu Severno obrobje	
▶ ZEMLJEVIDI	34-35
▶ Stopnja brezposelnosti, 2011	
▶ Spremembe v stopnji brezposelnosti, 2007–2011	
▶ PRISTOP K LOKALNEMU RAZVOJU ZA BOLJŠO OZEMELJSKO KOHEZIJO	36-37
▶ NIZANJE USPEHOV PODJETJA ECO WORLD STYRIA, ZMAGOVALCA REGIOSTARS	38
▶ REGIOSTARS 2013: OBJAVA FINALISTOV	39
▶ PROGRAM	40

▶8

▶4

▶14

▶28

▶38

Fotografije (strani):

Naslovnica: © Evropska komisija

Strani 8, 9, 25, 27, 28, 29, 39: © Evropska komisija

Strani 3, 4, 6: © Notre Europe

Stran 10: © North East Finance – KredEx – Duda Breseeg, Neem

Stran 12: © Wielkopolskie Centrum Wspierania

Inwestycji Sp. z o.o. – HOSSA S.A.

Stran 15: © Poljsko ministrstvo za regionalni razvoj

Stran 16: © Sky-Watch

Stran 17: © Inovacijski center Negundo

Stran 18: © Znanstveni in tehnološki park v Gdansk

Stran 19: © La Cub – Didier Doustin – Anthony Rojo

Strani 21, 36, 37: © Shutterstock

Stran 22: © GRaBS

Stran 23: © Haparanda/Tornio

Stran 25: © Katalonska vlada

Stran 30: © PGNIG S.A.

Stran 31: © Ministrstvo za regionalni razvoj, Češka

Stran 32: © Mitchell O'Gorman

Stran 33: © METALPROGETTI spa

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini. V 21 jezikih je na voljo na http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Mnenja, izražena v tej publikaciji, so mnenja avtorja in ne izražajo nujno stališč Evropske komisije.

▶ UVODNIK

Eden od inovativnih načinov za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti regionalne politike EU je uporaba finančnih instrumentov. Ti podporni mehanizmi, ki obsegajo vse, od tehnik finančnega inženiringa do zmogljivosti tehnične pomoči, lahko pritegnejo dodatne vire financiranja ter dodatno strokovno znanje in izkušnje.

Ti inovativni finančni instrumenti, ki so bili razviti in izpopolnjeni v programskem obdobju 2007–2013 v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko, so zdaj pomemben element naslednjega večletnega finančnega okvira (2014–2020). Njihov cilj je, da bi bili finančni vzvod za dodatne naložbe, ki bi prispevale k doseganju ciljev strategije Evropa 2020, kar pomeni ciljne naložbe v trajnost, nove tehnologije ter spodbujanje znanja in inovacij. To so področja, ki jih je treba spodbujati, če želimo ustvariti delovna mesta in rast.

10 let dni odprtih vrat

Oktobra praznujemo 10. obletnico dni odprtih vrat ob evropskem tednu regij in mest. To enotedensko srečanje je za regionalne in lokalne oblasti postalo ključni letni dogodek. Ponuja jim priložnost, da se v Bruslju srečajo z osebami, ki sprejemajo odločitve na regionalni, nacionalni in Evropski ravni, ter predstavijo projekte in dejanja iz svojih regij in njihov prispevek h kohezijski politiki EU.

Tema letošnjih dni odprtih vrat, ki bodo organizirani v sodelovanju z Odborom regij, je „Evropske regije in mesta: izvajanje sprememb“. Dogodek bo priložnost za razpravo o prihodnosti Evrope, njeni kohezijski politiki in upravljanju na več ravneh.

Delorsov navdih

V tem kontekstu smo imeli čast govoriti o napredku evropske kohezijske politike z bivšim predsednikom Evropske komisije, Jacquesom Delorsom. Današnja kohezijska politika je v veliki meri navdih bivšega predsednika, ki je videl potrebo po uravnoteženju razvoja evropskih regionalnih gospodarstev. Ne glede na težave, ki jih povzroča gospodarska kriza, ostajajo argumenti za regionalno politiko, ki bi temeljila na solidarnosti, koheziji ter pametnih in ciljno usmerjenih naložbah, utemeljeni.

Johannes Hahn

Član Evropske komisije, odgovoren za regionalno politiko

► JACQUES DELORS – RAZMISLEKI O KOHEZIJSKI POLITIKI

„Pomembno je razlikovati med evropsko solidarnostjo v obdobju soočanja z gospodarsko krizo in prevladujočo solidarnostjo Evrope.“

Jacques Delors, bivši predsednik Evropske komisije (1985–1995), je v intervjuju s *Panoramo* poudaril stalno pomembnost kohezijske politike za prihodnji razvoj evropskih regij in pozval k radikalni oceni gospodarske blaginje, pri čemer bi bile upoštevane vse prednosti regionalnega razvoja.

Gospodarska kriza

Bivši predsednik Evropske komisije, Jacques Delors, poudarja, da sta izboljšanje konkurenčnosti Evrope in ponovno ustvarjanje delovnih mest ključnega pomena, vendar pa se kohezijske politike ne sme zamenjevati s politiko konkurenčnosti.

„Pomembno je razlikovati med evropsko solidarnostjo v obdobju soočanja z gospodarsko krizo in prevladujočo solidarnostjo Evrope. To sta dve različni zadevi. V primeru požara seveda potrebujemo gasilsko brigado, hkrati pa tudi arhitekto, ki delujejo dolgoročno. Menim, da zaradi reševanja krize strukturne politike ne bi smeli potisniti na stranski tir. Ta ima svojo lastno logiko, ki jo je po potrebi mogoče prilagoditi glede na spreminjajočo se gospodarsko realnost.“

Pri pogovoru s *Panoramo* v svoji pisarni raziskovalne skupine Notre Europe v Parizu je Delors zavrnil stališče, da je regionalna politika EU zgolj politika prerazporejanja. „Zame je regionalna politika predvsem orodje za razvoj, ki ima dodano vrednost prerazporeditvenega učinka.“

Bivši predsednik Komisije v pristopu do politike EU poudarja pomembnost pristopa od spodaj navzgor. „V današnji Evropi s 27 državami ne moremo zanemariti te dimenzije od spodaj navzgor, ki hkrati posebej eno od filozofskih načel sestave Evrope, ki je subsidiarnost.“

„Raven razhajanj v gospodarskem razvoju v določenih regijah je realnost, s katero se soočamo že o nekdanji, in kohezijska politika je bila zasnovana z namenom, da bi slabše razvitim regijam omogočili konkurenčnost, hkrati pa prispevali nekaj

k Evropi. Vsi predlogi, ki smo jih razvili, so upoštevali moj triptih načel: konkurenčnost, sodelovanje in solidarnost. Če odstranite enega od teh elementov, ni mogoče uspešno graditi Evrope.“

Merjenje gospodarskega razvoja

Delors se med drugim sprašuje, kako naj merimo gospodarski razvoj. „Ugotavljamo, da v primerjavi z obdobjem pred 10 leti za pot do službe ni več dovolj 30 minut, ampak jih zdaj potrebujemo 45. Z višanjem BDP se povečujejo tudi prometni zastoji, ker uporabljamo več avtomobilov in porabimo več goriva. Prišel sem do zaključka, da so prebivalci izgubili od pol ure do uro prostega časa, niso pa dobili ničesar v zameno.“

Za bivšega gospodarstvenika je ključno vprašanje, kako se merijo ti dejavniki. „Naše aktualno računovodsko merilo je BDP, ki pa ne odraža učinkovito pojma blaginje. Potrebujemo nov način za oceno uspešnosti, še posebno v regionalnem kontekstu. Ko bomo imeli tak sistem merjenja uspešnosti, bomo ugotovili, da je v regijah precej novega bogastva.“

Delors je leta 1971 na to temo, o kateri gospodarstveniki trenutno na veliko razpravljajo, napisal tudi knjigo z naslovom „Les Indicateurs Sociaux“. „Ne moremo preiti na nov model razvoja, hkrati pa vztrajati pri tradicionalnih metodah izračuna klasične rasti.“

„Ne moremo preiti na model, ki upošteva prosti čas prebivalcev ter naravo in vire, ne da bi spremenili način izračuna. Domisliti se moramo povsem novega načina ocene gospodarske uspešnosti. Če nam bo uspelo uvesti drugačen način izračuna, se bo regionalna politika izkazala za precej koristnejšo.“

Izvor kohezijske politike

„Preden sem leta 1985 prišel v Evropsko komisijo, smo imeli socialni sklad, regijski sklad in kmetijski sklad,“ pojasnjuje Delors. „Ti so že vsi obstajali. Ko smo začeli pristopna pogajanja s Španijo in Portugalsko, se je med južnimi članicami od desetih pojavil pomislek glede različnih ravni razvoja. V odziv na te pomisleke smo predlagali Integrirani program za Sredozemlje. To je bil prvi primer koordiniranega regionalnega sodelovanja za reševanje gospodarskih in družbenih težav v sredozemski regiji.“

„Ravno uspešnost Integriranega programa za Sredozemlje je bila tista, ki je privedla do zamisli o koordiniranih ukrepih ali ‚sintezi‘, in predstavil sem zamisel o gospodarski in družbeni ‚koheziji‘, ki se je uresničila z uvedbo kohezijske politike. Jasno je bilo, da enoten trg ne bo mogel napredovati brez gospodarske in družbene kohezijske politike. Ta je postala eden od temeljev Enotnega akta, ki je po mojem mnenju oživil Evropo.“

PROFIL: JACQUES DELORS

Jacques Delors je bil predsednik Evropske komisije od leta 1985 do 1995 in je bil prvi, ki se je na tem položaju obdržal tri mandate.

Po izobrazbi je ekonomist in je od leta 1979 do 1981 deloval v Evropskem Parlamentu kot predsednik Odbora za gospodarske in denarne zadeve.

V času predsedovanja Françoisu Mitterrandu je bil Delors od leta 1981 do 1983 francoski minister za gospodarstvo in finance, od leta 1983 do 1984 pa za gospodarstvo, finance in proračun.

Med predsedovanjem Komisije je postavil temelje za uvedbo enotnega trga EU, ki je bil uveden januarja 1993. V okviru tega programa je spodbujal razvoj kohezijske politike za regije Evrope.

Leta 1996 je Delors ustanovil skupino za razmislek Notre Europe s sedežem v Parizu in je še vedno njen predsednik.

Leta 2010 je podprl novo pobudo skupine Spinelli Group, ki je bila ustanovljena, da bi oživila prizadevanja za federalizacijo Evropske unije (EU).

Približevanje državljanom

Delors je prepričan, da je kohezijska politika način približevanja evropskega projekta evropskemu državljanu in tudi način odprave pomanjkanja demokracije.

Opozarja na tisoče projektov, ki se financirajo v okviru kohezijske politike in so nazoren dokaz tudi najpreprostejšim državljanom, da EU deluje v njihovo korist.

Partnerstvo z regijami

Delors še vedno strastno zagovarja ter spodbuja pravico Komisije do pobude in njeno vodilno vlogo v stiku z regijami.

„Že od vsega začetka sem želel, da bi se ustvarilo pravo partnerstvo med regijami in Komisijo. Pojasnjuje, da to ni Evropa regij, ki deluje proti Evropi nacionalnih držav. Gre bolj za partnerstvo med Komisijo in regijami, na podlagi katerega bi lahko Komisija razvila veliko število orodij za spodbujanje regionalnega razvoja in hkrati širila dobro prakso.“

„Že od vsega začetka sem želel, da bi se ustvarilo pravo partnerstvo med regijami in Komisijo.“

„Na žalost,“ pravi: „smo doživeli težnjo k pretirani centralizaciji, v okviru katere države članice govorijo v imenu regij. To ni kohezijska politika, ki sem jo načrtoval. Komisija bi morala na podlagi svojih programov in obstoječih izkušenj zdaj že dobro vedeti, kako je mogoče vzpodbuditi razvoj. Komisija je edina institucija, ki vsak dan razmišlja o Evropi,“ poudarja.

Delors je prepričan, da je centralizacija, ki je prisotna v vseh državah, korak nazaj za Evropo regij. „Želeli smo doseči partnerstvo, v katerem bi se vsak učil od vsakega,“ poudarja.

▶ NOTRE EUROPE – DELORSOVA IDEJA

Notre Europe je skupina za razmislek (think tank) s sedežem v Parizu, ki jo je ustanovil Jacques Delors in s svojimi razmišljanji pomembno vplival na njihovo delo in priporočila.

Nedavno je objavila poročilo o prihodnosti kohezijske politike z naslovom „The Cohesion Pact: Weathering the Crisis“ (Kohezijski pakt: premostitev krize), katerega avtorica je Marjorie Jouen (na voljo je v francoskem in angleškem jeziku).

Poročilo pravi, da:

Moramo ustvariti pogoje za prehod na „pametni, zeleni in inkluzivni razvojni model“, kot ga zagovarja strategija Evropa 2020, ter uporabljati kohezijsko politiko kot orodje za

socialni napredek in blaginjo, za kar bodo morda potrebna nova merila ustreznosti.

Bi morali na novo vzpostaviti demokratsko povezavo med Evropejci in Unijo, tako da bi jim predstavili rezultate evropskih skladov na oprijemljiv način ter se v večji meri zanesli na „lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost“.

Bo prihodnost kohezijske politike tudi bolj kredibilna, če bodo postopki poenostavljeni, pri čemer bi bilo treba za vsako ceno zagotoviti, da bi bili evropski skladi dostopni majhnim, lokalnim pobudnikom projektov.

▶ VEČ O TEM

<http://notre-europe.eu/>

<http://www.notre-europe.eu/en/axes/>

[competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/](http://www.notre-europe.eu/en/axes/competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/)

Delovna mesta in izobraževanje

Delors se že od nekdaj zanima za izobraževanje. Leta 1971 je dal pobudo za francoski zakon o nadaljnjem izobraževanju (*la formation professionnelle continue* – FPC), v skladu s katerim so morala podjetja del svojega dobička nameniti za nadaljnje izobraževanje svojih zaposlenih. Med letoma 1993 in 1996 je bil tudi predsednik Unescove komisije za izobraževanje v enaindvajsetem stoletju, katere končno poročilo je bilo objavljeno z naslovom „Learning: the Treasure Within“ (Učenje: skriti zaklad).

Eden njegovih največjih dosežkov je bila ustanovitev programa izmenjave študentov ERASMUS. „Osebnost sem zelo zadovoljen, da sem uspel doseči ustanovitev sheme ERASMUS. To ponovno dokazuje, kako pomembno je, da ima Komisija pravico do pobude. Brez tega se program ERASMUS nikoli ne bi uresničil. To pravico do pobude, ki jo ima Komisija, je treba ohraniti,“ poudarja.

„Seveda ni dovolj, da države govorijo o izobraževanju, ampak morajo tudi ustvarjati delovna mesta. Potrebujemo gospodarstvo, ki ustvarja delovna mesta, in bolj kakovostno izobraževanje. To dvoje gre z roko v roki. Prepričan je, da bodo bolj izobraženi ljudje našli zaposlitev, ne drži nujno.“

Pozabljena nezaposlenost mladih

Delors meni, da se je zadnjih 20 let zanemarjalo interese evropske mladine. „V beli knjigi o rasti in konkurenčnosti, ki sem jo predlagal leta 1993, sem dejal, da je odrasla generacija nagnjena k reševanju lastnih težav, ne da bi pri tem upoštevala tudi mlado generacijo. Z večanjem dolga, nereševanjem socialnih težav in zanemarjanjem slabosti izobraževalnega sistema smo mladim naložili veliko breme – breme, ki je nepravilno. Danes mladina plačuje za to.“

Mestno in podeželsko okolje

Delors sicer ne podcenjuje gospodarskega pomena malih in srednje velikih podjetij, vendar pa izpostavlja, da je to samo eden od mnogih gospodarskih dejavnikov. „Ne bi se smeli osredotočiti samo na en dejavnik in pozabiti na druge, samo zato ker smo na določeni točki v gospodarskem ciklu. Našo politiko bi morali zanimati tudi kmetijstvo, upravljanje naravnih virov, gozdovi – o čemer ne govorimo veliko –, ozemeljsko ravnotežje ter ustvarjalne zmožnosti na področju industrije in storitev. Politike morajo biti zasnovane tako, da dovoljujejo pojav in uspešnost pobud v vsakem sektorju.“

„Graditi bi morali Evropsko unijo raznolikosti, v kateri bi največ pobud prihajalo iz osnove.“

Bivši predsednik Evropske komisije poudarja, da je Evropa dediščina vseh in tudi regionalna politika je zadeva, ki se tiče vseh. „Evropska družba je ravnovesje med družbo in posameznikom, v enaki meri kot je ravnovesje med mestnim gibanjem ter podeželskim življenjem in naravo. To je naša dediščina,“ pravi.

„V družbi je pomemben fenomen, ki se imenuje ruralnost, o čemer se zelo malo govori,“ pove. „V nekaterih državah je 80 odstotkov podeželja urbanega. Ruralnost je zato ključen element, ki ga je treba zaščititi in mu dovoliti, da se razvija. Ravno tukaj so neenakosti pogosto najbolj izražene. In prav ljudje, ki živijo tukaj, znajo najbolje skrbeti za naravno dediščino.“

Razvoj od spodaj navzgor

Delors pojasnjuje, da so organi, kot je Odbor regij, koristni, vendar pa ne morejo zamenjati, tega, kar je potrebno – to pa je razvoj od spodaj navzgor. „Poleg makroekonomskega razvoja se morajo gospodarski akterji na lokalni ravni znati mobilizirati. V Franciji na primer sodelujem na sestankih, kjer se razpravlja o tej lokalni mobilizaciji. Imamo na primer organizacijo ‚Sol et Civilisation‘, ki so jo financirali francoski kmetje, da bi preučila izkušnje drugih evropskih držav in lokalno širila to znanje.“

„Prepričan sem, da bi moral vsak državljan znati nadzorovati svojo usodo prek socialnega gospodarstva, pri tem pa spoštovati raznolikost Evrope in njeno identiteto. Graditi bi morali Evropsko unijo raznolikosti, v kateri bi največ pobud prihajalo iz osnove.“

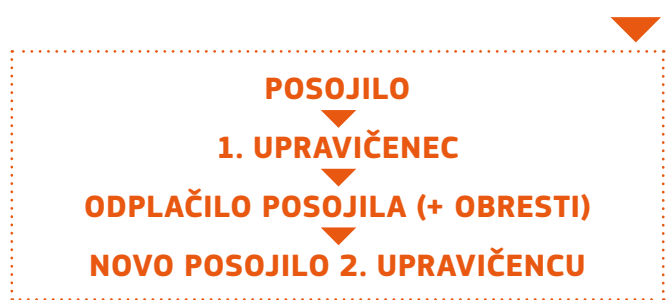
► UPORABA FINANČNIH INSTRUMENTOV V PODPORO REGIONALNI POLITIKI

Ključni cilj naslednjega večletnega finančnega okvira, „Proračun za strategijo Evropa 2020“ je zagotoviti finančni vzvod za dodatne naložbe, ki bi omogočile doseganje ciljev evropske politike z večjim izkoristkom inovativnih finančnih instrumentov. Panorama si je ogledala dodano vrednost finančnih instrumentov za regionalno politiko in način, kako jih Komisija integrira v svoje predloge za obdobje po letu 2013.

Če finančne instrumente uporabimo v pravih okoliščinah in na pravi način, imajo lahko ključno vlogo pri povečanju učinkovitosti in uspešnosti izvajanja regionalne politike – kar je v trenutnem gospodarskem in finančnem kontekstu očitna prednostna naloga.

Finančni instrumenti so alternativni način zagotavljanja virov javnega sektorja za učinkovitejše doseganje ciljev politike z uporabo komercialnih praks in akterjev ter stimuliranjem sodelovanja kapitala iz zasebnega sektorja. Ti instrumenti so lahko v različnih oblikah, kot so posojila, garancije za posojila, vrednostni papirji, tvegani kapital in mikrofinance. Vsem tem je skupen obnovljivi značaj, kar pomeni, da je mogoče

začetna sredstva uporabiti večkrat v različnih ponavljajočih se ciklih, na primer:

Finančni instrumenti lahko zagotovijo večjo dodano vrednost, ker pritegnejo dodatna sredstva ter dodatno znanje in izkušnje različnih partnerjev, med drugim skupino Evropske investicijske banke (EIB) in zasebni sektor. Poleg tega je lahko zagotavljanje vračljive pomoči spodbuda za boljšo izvedbo s strani upravičencev, vključno z višjo kakovostjo projektov in večjo finančno disciplino.

Med vrednotenjem vpliva ugodnih posojil, ki jih je zagotovil ESRR v severni Italiji, se je izkazalo, da je bil 1 EUR manjšega ugodnega posojila finančni vzvod za 4,5 EUR zasebne naložbe.

Če to primerjamo s kontrolno skupino podobnih podjetij, ki so prejela denarno podporo, ugotovimo, da tam ni bilo bistvenega finančnega vzvoda. Poleg tega je bila pri ugodnih posojilih cena na delovno mesto samo 30 000 EUR, medtem ko je pri podporah 64 000 EUR.

Finančni instrumenti – dosedanje izkušnje

Finančni instrumenti so bili v omejenih zneskih na voljo v okviru regionalne politike od obdobja 1994–1999 dalje, še posebno za mala in srednje velika podjetja. V obdobju 2007–2013 se je uporaba finančnih instrumentov bolj razširila, njen obseg pa se je razširil s podpore malim in srednje velikim podjetjem na trajnostni razvoj mest in energetske učinkovitost.

Zadnji razpoložljivi podatki kažejo, da je bilo do konca leta 2011 približno 5 % sredstev, ki jih je ESRR dodelil v programskem obdobju 2007–2013, uporabljenih za finančne instrumente, kar skupno predstavlja skoraj 500 skladov. Približno 25 držav članic in eden čezmejni program imajo dva ali več skladov za podjetja, najmanj sedem držav članic ima sklade

za razvoj mest in pet držav članic je ustanovilo sklade, osredotočene izključno na obnovljivo energijo in dejavnosti, povezane z energetske učinkovitostjo. Izvedenih je bilo več kot 20 000 naložb v podjetja.

Skladi so bili ustanovljeni na nacionalni in regionalni ravni; nekateri so samostojni, drugi pa krovni skladi. Večina finančnih instrumentov je skladov za posojila, v smislu števila in dodeljenih sredstev pa jim sledijo delniški in jamstveni skladi. Ti skladi ustvarjajo večkratni učinek, saj se iz nacionalnih in regionalnih proračunov ter s strani bank in drugih vlagateljev dodajajo dodatna sredstva. Zadnji podatki kažejo, da je bil vsak evro javnih sredstev finančni vzvod za med enim in dvema evroma posojila, med enim in tremi evri naložb v vrednostne papirje ter med enim in osmimi evri posojil z garancijo. ▶▶

► **PODPORA ZA PODJETJA**
Financiranje podjetij v okviru skladov Finance for Business North East Funds (Združeno kraljestvo)

Krovni sklad, ki ga upravlja družba North East Finance (Holdco) Limited, deluje od leta 2010 in zajema sedem posebnih skladov, ki zagotavljajo različna posojila in kapitalske naložbe malim in srednje velikim podjetjem ter novoustanovljenim podjetjem na severovzhodu Anglije. Do 1. julija 2012 so posebni skladi podpora 412 različnim malim in srednje velikim podjetjem namenili 58 milijonov EUR, od česar je 20,5 milijona EUR prispeval konkurenčni program za severovzhodno Anglijo (North East England Competitiveness Programme). Dodatnih 77 milijonov EUR sredstev (od tega 73 milijonov EUR zasebnega kapitala) je bilo pridobljenih s pomočjo finančnih vzvodov, kar pomeni, da so podjetja na severovzhodu Anglije skupno prejela 135 milijonov EUR. S pomočjo teh naložb je bilo ohranjenih 1 180 delovnih mest in ustvarjenih 532 novih.

► **VEČ O TEM**
<http://www.northeastfinance.org/>

Datum začetka:
2010
Velikost sklada:
155 000 000 EUR
Prispevek EU:
53 000 000 EUR

► **ENERGIJSKA UČINKOVITOST**
KredEx (Estonija)

KredEx deluje kot krovni sklad, ki izbira finančne posrednike za zagotavljanje posojil za obnovo večstanovanjskih zgradb, da bi bile te bolj energetske učinkovite. V primerjavi z običajnimi tržnimi pogoji so pri teh posojilih obrestne mere (fiksne obrestne mere v višini 3,8–4,7% za 10 let namesto običajnih fiksnih obrestnih mer v višini 7–10% za 5 let ali pa spremenljive obrestne mere), ročnost kredita (do 20 let namesto okoli 12 let) in posojilna marža (0,5–0,75% namesto do 1% višine posojila) ugodnejše. Do konca leta 2011, ko se je končala ena shema, je bilo obnovljenih 391 stanovanjskih zgradb s 14 680 stanovanji, kar predstavlja posojila v skupnem znesku 34,3 milijona EUR in 36-odstotni povprečni pričakovani prihranek energije.

► **VEČ O TEM**
<https://www.swedbank.ee/business>
<http://www.kredex.ee/>

Datum začetka:
junij 2009
Velikost sklada:
49 000 000 EUR
Prispevek EU:
17 000 000 EUR

Datum začetka:
2008
Velikost sklada:
993 000 EUR
Prispevek EU:
340 000 EUR

► **MIKROKREDIT**
Mikrofinančni inštitut (vzhodni srednji del Švedske)

Ta pobuda iz leta 2008 se osredotoča na izboljšanje dostopa do financiranja za migrantke, ki se pogosto soočajo s težavami pri zavarovanju kapitala za zagon ali razvoj lastnega podjetja. Do začetka leta 2011 je bil to le projekt, nato pa je „Mikrofinančni inštitut za večjo zaposlenost, gospodarsko vključenost in vključenost v družbo“ postal podjetje, ki posoja sredstva in pomaga premagati te ovire. Do danes je Mikrofinančni inštitut podprl podjetnice pri zagonu 43 mikropodjetij in pri tem ustvaril 48 delovnih mest. En primer je Kholoud Yamami, ki se je leta 2004 preselila iz Jordanije. Prejela je podporo za zagon svojega podjetja za izdelavo arabskih piškotov in zdaj oskrbuje pet supermarketov. Ta projekt je bil zmagovalca RegioStars leta 2010 v kategoriji CityStar – vključevanje migrantov ali marginalnih skupin v mestnih območjih.

► **VEČ O TEM**
<http://www.mikrofinansiering.se>

Podpora za izvajanje v obdobju 2007–2013

Da bi spodbudila uporabo finančnih instrumentov ter malim, srednje velikim in mikro-podjetjem omogočila dostop do financ in naložb v trajnostni razvoj mest, je Komisija skupaj s skupino EIB razvila tri skupne pobude. JEREMIE za mala in srednje velika podjetja, JASMINE za mikrofinance in, v sodelovanju z Razvojno banko Sveta Evrope, JESSICA za razvoj mest.

Rezultat podpore zainteresiranim organom upravljanja je več kot 110 študij izvedljivosti, tematskih študij in analiz vrzeli. Poleg tega sta omrežni platformi JEREMIE in JESSICA, ki sta se začeli izvajati leta 2009, podprli izmenjavo znanja in dobre prakse med Komisijo, organi upravljanja in drugimi zainteresiranimi stranmi.

Do danes je storitve institucionalne presoje ali ocene ter usposabljanja po meri in poslovnega razvoja, ki jih ponuja mehanizem za tehnično pomoč JASMINE, izkoristilo 55 ponudnikov mikrokreditov iz 16 držav članic EU. Kot dopolnilo k delu, ki se izvaja s tem mehanizmom, je Komisija decembra leta 2011 objavila Evropski kodeks dobre prakse pri zagotavljanju mikrokreditov, s čimer je želela spodbujati najboljšo prakso pri ponujanju mikroposojil.

Kaj smo se naučili?

Pri izvajanju finančnih instrumentov prek regionalne politike se je bilo treba v praksi soočiti s številnimi izzivi. Teh niso izpostavili samo tisti, ki so neposredno sodelovali pri njihovem izvajanju (Komisija, države članice, organi oblasti, skupina EIB), ampak tudi Evropsko računsko sodišče in Evropski parlament:

- potreba po spremembah zakonodaje in navodilih, ki bi podrobno opredelila obseg in pravila za finančne instrumente, saj se je v obdobju 2007–2013 njihova uporaba v programih strukturnih skladov zelo razširila;
- v nekaterih primerih omejene praktične izkušnje ključnih zainteresiranih strani s finančnimi instrumenti;
- težave pri odzivanju na veliko povpraševanje, kar je v nekaterih primerih privedlo do dodelitve prevelike količine finančnih sredstev, zakasnitev, preden so finančna sredstva dosegla mala in srednje velika podjetja, ali „parkiranja“ sredstev; in
- izzivi pri usklajevanju ciljev zasebnega sektorja pri doseganju kar največje finančne donosnosti naložb ter ciljev regionalne politike o prispevanju k rasti in povečevanju števila delovnih mest v posameznih državah članicah in regijah. ▶▶

▶ EVROPSKI KODEKS DOBRE PRAKSE PRI ZAGOTAVLJANJU MIKROKREDITOV

To poročilo je na voljo v BG, DE, EL, EN, ES, FI, FR, HU, IT, NL, PL, PT, RO, SK, SV.

▶ JASMINE

Joint Action to Support Microfinance Institutions in Europe (Skupni ukrep za podporo mikrofinančnih institucij v Evropi): pobuda Evropske komisije, razvita v sodelovanju z Evropsko investicijsko banko (EIB) in Evropskim investicijskim skladom. Zagotavlja podporo ponudnikom mikrokreditov in mikrofinančnim institucijam za lažji dostop do mikrokreditov v EU.

▶ JEREMIE

Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Skupni evropski viri za mikro do srednja podjetja): pobuda Evropske komisije, razvita v sodelovanju z Evropskim investicijskim skladom. Spodbuja uporabo finančnih instrumentov za izboljšanje dostopa malih in srednje velikih podjetij do financ prek intervencij strukturnih skladov.

▶ JESSICA

Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas (Skupna evropska podpora za trajnostne naložbe v mestna območja): pobuda Evropske komisije, razvita v sodelovanju z EIB in Razvojno banko Sveta Evrope, katere cilj je spodbujati uporabo finančnih instrumentov za naložbe v trajnostni razvoj mest.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_sl.cfm

Datum začetka:
september 2010
Velikost sklada:
69,8 milijona EUR
Prispevek EU:
53,4 milijona EUR

Podjetniški inkubator v Poznanju (Wielkopolska)

Slika je na osnovi arhitekturne zasnove; zgradba je še vedno v razvoju.

TRAJNOSTNI RAZVOJ MEST

Sklada za razvoj mest v regijah Wielkopolska in Pomorskie (Poljska)

Banka Bank Gospodarstwa Krajowego, ki je edina poljska razvojna banka v stooostotni državni lasti, deluje kot sklad za razvoj mest v regijah Wielkopolska in Pomorskie.

Sklad za razvoj mest v regiji Wielkopolska (Wielkopolska UDF) je usmerjen v oživitev poslovnega okolja in njegovo podporo. Od podpisa operativnega sporazuma septembra 2010 je sklad prejel 26 prošenj za posojila v skupnem znesku 59 milijonov EUR in podpisal 6 naložbenih sporazumov v skupni vrednosti 23,2 milijona EUR (ravnokar je bil odobren še en projekt, katerega vrednost se ocenjuje na približno 1,5 milijona EUR, naložbeni sporazum pa bo podpisan v kratkem). Projekti, ki se podpirajo, vključujejo obnovo starih ali zgodovinskih zgradb, ki se med drugim uporabljajo kot podjetniški inkubatorji in kulturni centri.

Kulturni center v Gdansku (Pomorskie)

Operativni sporazum za regijo Pomorskie je bil podpisan oktobra 2011. Od takrat je sklad prejel devet prošenj za posojila v skupnem znesku 43,5 milijona EUR in podpisal naložbeni sporazum v vrednosti 4,5 milijona EUR (ravnokar je bil odobren še en projekt, katerega vrednost se ocenjuje na približno 5,5 milijona EUR, naložbeni sporazum pa bo podpisan v kratkem).

VEČ O TEM

<http://www.bgk.com.pl/jessica>

Datum začetka:
oktober 2011
Velikost sklada:
37,2 milijona EUR
Prispevek EU:
32,2 milijona EUR

Kulturni center v Gdansku (Pomorskie)

Predlogi za obdobje 2014–2020 – izboljšave za prihodnost

Ob upoštevanju te izkušnje je cilj predlogov Komisije za obdobje 2014–2020 zagotoviti jasnejši in stabilnejši regulativni okvir za finančne instrumente, izvedene v okviru kohezijske in regionalne politike.

Finančna uredba opredeljuje skupna pravila za uporabo finančnih instrumentov v EU na vseh področjih politik, ki se financirajo iz proračuna EU, njen cilj pa je vzpostaviti standardizirana pravila za lastniške in dolžniške instrumente v EU. Kohezijska in regionalna politika bi še vedno imeli lastna specifična pravila, vendar bi bila ta sestavljena tako, da bi bila zagotovljena kar največja usklajenost in sinergije s pravili, ki veljajo za finančne instrumente, ki se izvajajo na področjih drugih politik.

Pravila bi morala zagotoviti tudi večjo učinkovitost finančnih instrumentov v okviru kohezijske politike. Omejitve glede uporabe finančnih instrumentov v določenih sektorjih so bile zato odpravljene. Za oblikovanje vsakega finančnega instrumenta bodo obvezne *predhodne* ocene, ki bodo razkrivale tržne nepopolnosti in naložbene okoliščine, ki niso optimalne.

Da bi se državam članicam in organom upravljanja, ki želijo uporabiti finančne instrumente, ta uporaba olajšala, bodo na voljo tri možnosti izvajanja:

- prispevek k finančnim instrumentom, vzpostavljenim na ravni EU, pri čemer bodo ti prispevki omejeni na naložbe v regijah in dejavnosti, ki so zajete v operativnih programih;
- standardizirani finančni instrumenti, vzpostavljeni na nacionalni/regionalni ravni (nespecializirani), za katere so pogoji in določila predhodno določeni v izvedbenem aktu; in
- obstoječi ali na novo ustvarjeni finančni instrumenti, vzpostavljeni na nacionalni ali regionalni ravni.

Predlogi zajemajo tudi: jasnejša pravila za upravljanje financ, vključno z merili za zagotavljanje tesnejše povezave med viri, vplačanimi v finančne instrumente, in naložbami v realno gospodarstvo; pospešitev izplačil končnim prejemnikom; več prilagodljivih možnosti za prebroditev težav, s katerimi se srečujejo nacionalne oblasti pri zagotavljanju nacionalnih prispevkov; starejše določbe o zagotavljanju ponovne uporabe vrnjenih sredstev na obnovljivi način v skladu s cilji kohezijske politike; ter poostreitev določb o poročanju, spremljanju in vrednotenju.

O teh predlogih se trenutno razpravlja na Evropski ravni. Končni rezultat bo bolj usklajen nabor pravil, ki bodo omogočila učinkovitejšo in uspešnejšo uporabo finančnih instrumentov, s čimer se bo v obdobju 2014–2020 dosegel večji vpliv kohezijske politike.

Naslednji koraki

Določbe o finančnih instrumentih bodo, skupaj s preostalim delom Uredbe o skupnih določbah, v prihodnih mesecih predmet stalnih razprav z Evropskim svetom in Evropskim parlamentom. Cilj je, do sredine leta 2013 pripraviti celoten paket uredb ter delegiranih in izvedbenih aktov, s čimer bi se omogočil pravočasen začetek izvajanja programov za obdobje 2014–2020.

Pri oblikovanju ukrepov za uporabo finančnih instrumentov bo imelo velik pomen upoštevanje izkušenj iz trenutnega obdobja. Oktobra 2012 bo Komisija pripravila poročilo, v katerem bodo povzete informacije o finančnih instrumentih, prejete s strani držav članic v kontekstu letnega poročila o uvedbi, v katerem bo opisano izvajanje programov strukturnih skladov. Prav tako bo v oktobru/novembru mreža zunanjih ocenjevalcev GD-ja za regionalno politiko objavila poročilo o uporabi finančnih instrumentov v programih strukturnih skladov za obdobje 2007–2013.

Komisija si prizadeva zagotoviti optimalen okvir za izpolnitev ciljev, ki so bili zastavljeni v lanskem „Proračunu za strategijo Evropa 2020“. Uporaba finančnih instrumentov v okviru kohezijske in regionalne politike bi zato morala „... povečati vpliv proračuna EU, tako da bi omogočila večje število izvedenih strateških naložb in s tem povečala potencial EU za rast... in... prispevati k splošnemu razvoju finančnih trgov po krizi.“

▶ Z VAŠIMI BESEDAMI

NACIONALNI IN REGIONALNI POGLEDI NA KOHEZIJSKO POLITIKO

Evropska unija zajema več kot 270 regij v 27 državah, pri čemer ima vsaka od njih svojo specifično ekonomsko in kulturno zgodovino ter potrebe. Pomembno je, da se oblikovalci politike, upravni uslužbenci in uradniki na vseh ravneh zavedajo resničnega vpliva, ki ga ima kohezijska politika na lokalni ravni.

na priprave na naslednje programsko obdobje. *Panorama* vas poziva, da pošljete svoje prispevke, ki bodo morda uporabljeni v prihodnjih izdajah.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

V tej izdaji *Panorama* predstavlja povratne informacije iz petih držav članic in regij, ki so predstavile svoja stališča o vplivu kohezijske politike na njihovo ozemlje in državljane. Mestna občina Bordeaux (*Communauté urbaine de Bordeaux*) opisuje svoje stališče o predlogih Komisije v zvezi s kohezijsko politiko za obdobje 2014–2020, regija Pomorskie pa se osredotoča na rezultate v obdobju 2007–2013. Poleg tega Danska, Poljska in regija Valonija predstavljajo svoje priprave na naslednje programsko obdobje.

Panorama vas poziva, da pošljete svoje prispevke!

To je le eden od razlogov, zakaj *Panorama* ključne „uporabnike“ kohezijske politike na nacionalni in regionalni ravni poziva, naj „izrazijo svoje mnenje“ in podajo povratne informacije o delovanju evropske politike, in sicer o trenutnih dosežkih in uspehih, ali svoj pogled

▶ POLJSKA

▶ POLJSKA SE PRIPRAVLJA NA NADALJNJO VLAGANJE V USPEH

Sredi leta 2012 ni bilo nobenega dvoma glede tega, da Poljska ne bi mogla učinkovito uporabiti skladov kohezijske politike; upravičencem so bile dodeljene več kot tri četrtine razpoložljivih sredstev in raven plačil, ki jih je Evropska komisija že opravila, presega povprečje EU.

Naložbe kohezijske politike so lahko prisotne na številnih področjih, npr. nove in obnovljene ceste, železniška povezava do letališča Varšava, obrati za obdelavo odpadne vode, obnovljene energetske varčne zgradbe, moderna kulturna središča; vse to prispeva k drugačni podobi države. Usposabljanje in ukrepi, ki podpirajo podjetništvo, pomagajo ljudem in podjetjem najti svoje mesto na trgu. Vse te kombinirane naložbe so sprožile rast in ustvarjanje delovnih mest. Ocenjuje se, da je bila stopnja rasti BDP leta 2011 za 0,8% višja, kot bi bila brez kohezijske politike. Do leta 2011

so skladi EU prispevali k povišanju stopnje zaposlenosti za 3%, kar pomeni dodaten milijon zaposlenih ljudi. Vendar je prav tako pomembno, da je uporaba skladov EU pozitivno vplivala na upravno kulturo v številnih sodelujočih centralnih in regionalnih institucijah. Razvijanje strateških pristopov in učinkovitih struktur upravljanja, boljše obravnavanje okoljskih postopkov in decentralizacija s pooblaščenjem regij – to je le nekaj primerov teh posrednih koristi.

Priprave za načrtovanje kohezijske politike za obdobje med letoma 2014 in 2020 so se že začele; institucije in poslovni partnerji se dobro zavedajo, da je uspešnost rabe prihodnjih skladov odvisna od uspešnosti priprave. Proces, ki ga koordinira Ministrstvo za regionalni razvoj, ni omejeno na načrtovanje porabe skladov EU. Eden od prvih mejnikov sta bili priprava in odobritev Nacionalne strategije regionalnega razvoja leta 2010, katerima je sledila priprava dolgo- in srednjeročnih

nacionalnih razvojnih strategij ob upoštevanju osmih vključenih strategij v različnih sektorjih, povezanih s ključnimi prednostmi, vključno z inovativno in učinkovito ekonomijo, človeškim kapitalom, varnostjo preskrbe z energijo in okoljem. Začetna točka razprave o skladih EU za obdobje 2014–2020 niso samo vrzeli, ampak tudi možnosti za obravnavo ter najučinkovitejša cilja in oblika posega. Ministrstvo za regionalni razvoj, da bi poiskalo prave odgovore, organizira razprave strokovnjakov o različnih tematskih ciljnih prihodnje kohezijske politike ter srečanja s ključnimi akterji, kot so predstavniki ministrstev, mest, regij in podjetij, socialni in gospodarski partnerji, vključno z namenskimi sejami nacionalnega ozemljanskega foruma.

Poljska je preko pogajanj v Bruslju podprla vzpostavitev učinkovitejše kohezijske politike v prihodnosti tako, da jo je povezala s ciljnim *predhodnimi* pogojenostmi. Že v prvi polovici leta 2012 je Ministrstvo za regionalni razvoj začelo usklajevati proces preverjanja s stališča izpolnjevanja različnih pogojev in meril, ki so nujni za uspešno rabo prihodnjih skladov EU. Zadevna ministrstva in institucije so se dogovorili o akcijskih načrtih, katerih cilj so nekatera težavna področja, in jih uvedli ter tako omogočili brezhiben začetek izvajanja novih programov od začetka leta 2014.

Przemysław Kalinka

*Oddelek za usklajevanje strukturnih politik,
Ministrstvo za regionalni razvoj*

DANSKEM

► PODPORA IZ STRUKTURNIH SKLADOV NA DANSKI NAČIN

POUDAREK NA TEMATSKI OSREDOTOČENOSTI IN REZULTATIH

Danski bo v obdobju 2007–2013 skupaj dodeljenih približno 500 milijonov evrov, ena polovica od tega iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, druga polovica pa iz Evropskega socialnega sklada. To pomeni, da Danska prejme najmanjši znesek na prebivalca v EU. Od leta 2007 sta bila cilja pobud rast in zaposlovanje na podlagi šestih strategij poslovnega regionalnega razvoja, v katerih se kažejo lokalni izzivi. Od začetka leta 2007 do konca leta 2011 so pobude v zvezi s strukturnimi skladi vplivale na več kot 11 000 podjetij in več kot 33 000 ljudi. Uvajanje ciljev programov je na splošno uspešno.

Danish Business Authority je organ, ki upravlja dva nacionalna programa za povečanje regionalne konkurenčnosti in zvišanje ravni zaposlenosti – program regionalnega sklada *Innovation and Knowledge* ter program socialnega sklada *More and Better Jobs*. Trenutno je točka osredotočenja lizbonska strategija. Ocene so pokazale, da se je uvedba programov na regionalni, nacionalni ravni in na ravni EU uspešno povezala s strategijami, ki podpirajo cilje lizbonske strategije. Danska zato z osredotočanjem na cilje Evrope 2020 v obdobju 2014–2020 pričakuje, da bo sposobna izkoristiti svoje bogate izkušnje na področju lizbonske strategije in lokalne pobude.

Trenutni namen zadevnih pobud je vplivati na poslovno okolje z uporabo strateškega okvira, ki ustreza obema programoma, da se zagotovi osredotočenje projekta na novosti, podjetništvo, novo tehnologijo ali človeške vire. To kaže na tematsko osredotočenje, ki ne zadeva specifičnih industrij oziroma skupin.

Strateško osredotočenje na danske programe se je izkazalo za vzdržljivo, na primer v odnosu do finančne krize. Danska želi ohraniti to tematsko osredotočenost in njeni državljani bodo mogoče želeli še dlje, kot je trenutno predvideno. Dodelitev sredstev za predhodno določene namene je lahko izziv za državo prejemnico z nekaj manjšimi programi, če morajo biti pobude prav tako skoncentrirane na teh področjih, na katerih je bila ugotovljena največja potreba.

Napreden, samostojen helikopter

Danski projekti podpirajo razvoj v okviru partnerstev. Neposredna nepovratna sredstva za posamezne poslovne naložbe so redka. Značilen projekt regionalnega sklada je International Centre for Innovation na univerzi v Aalborgu. Strokovno znanje se zbira preko podjetij v podjetniški mreži, da se jim omogoči napredovanje na področju ustvarjanja novih poslovnih modelov, ki jih je težko posnemati. Eno od podjetij je na primer razvilo napreden, samostojen helikopter (brez pilota) za terenske ogledе.

Zaradi točke osredotočenja programov je Danish Business Authority v partnerstvu s podjetjem Danmarks Statistik veliko dela vložil v učinkovit merski sistem spremljanja vplivov pobud na podlagi evidence. To zadeva nekatera večja pričakovanja preostale EU, da bi morale biti možno dokumentirati vpliv pobud. Danska in EU pripisujeta zelo velik pomen poudarku rezultatov in vsi danski projekti morajo vključevati ocene učinkovitosti. Med pomembnimi dejavniki so ustanovitvena stopnja, delež inovativnih podjetij in število rastočih podjetij.

Na podlagi izkušenj iz leta 2007 se trenutno pričakuje, da bi morali biti rast, poslovni razvoj in zaposlenost, lokalne pobude, partnerstva, tematsko osredotočenje in poudarek na rezultatih prav tako osrednje točke pobud v obdobju med letoma 2014 in 2020; želimo le poskusiti vse nekoliko izboljšati.

Preben Gregersen

*Direktor za regionalno politiko,
Danish Business Authority*

▶ BELGIJA

▶ REGIJA WALLOON V PRIČAKOVANJU PROGRAMSKEGA OBDOBJA 2014–2020

Regija Walloon v programskem obdobju 2007–2013 izvaja dva operativna programa, ki ju sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR).

Prvi pokriva provinco Hainaut in se izvaja v okviru konvergenčnega cilja, drugi pa pokriva preostali del regije Walloon ter se izvaja v okviru cilja regionalne konkurenčnosti in zaposlenosti. Z javnimi sredstvi v višini skoraj 1,79 milijarde EUR se financirajo dejavnosti, ki spodbujajo odpiranje podjetij in delovnih mest, podpirajo raziskave, inovacije in poklicno usposabljanje ter prispevajo k večji privlačnosti regije. Slednje

se rešuje s projekti obnove mest, rehabilitacije in sanacije opuščanih območij ter z izboljšanjem infrastrukture, kar bi na to območje pritegnilo nova podjetja.

Odkar se je pred petimi leti začel izvajati ta projekt, so v regiji Walloon odprli 9600 novih delovnih mest in 863 novih podjetij, hkrati pa izvedli obnovitvena dela v 29 mestnih središčih ter na 22 poslovnih in industrijskih območjih. Regija je ponosna, da podpira raziskave v 494 podjetjih in v 22 mednarodno priznanih centrih.

V regiji Walloon načrtujejo, da se jim bodo dozdajšnja prizadevanja obrestovala v programskem obdobju 2014–2020.

Upamo, da bodo vsa pogajanja hitro zaključena in se bo lahko novo programsko obdobje dejansko začelo s 1. januarjem 2014. Zato že od začetka poletja sodelujemo z akademskim strokovnjakom pri pripravi partnerske pogodbe in operativnih programov, ki bodo seveda temeljili na ciljnih strategije Evropa 2020 (mala in srednje velika podjetja; raziskave, razvoj in inovacije; ogljični odtis), ne bomo pa pozabili niti na ključno vlogo velikih mestnih središč pri gospodarskem razvoju. Načrtujemo, da bomo vse dokumente oddali Evropski komisiji v prvi polovici leta 2013, tako da bomo pripravljeni in v pričakovanju velikega dne. Takoj, ko bodo dokumenti za programsko obdobje pripravljeni, bomo začeli prvi krog zbiranja predlogov.

Ti izzivi niso majhni; vendar sem prepričan, da se bomo v tesnem sodelovanju z GD za regionalno politiko z njimi uspešno soočili.

Jean Janss

Generalni inšpektor,
Oddelek za koordinacijo strukturnega sklada,
Javne službe regije Valonija

►POLJSKA

►PODPORA EU ZNANOSTI POLJSKE

TEHNOLOŠKI PARKI V REGIJI POMORSKIE

Od pridružitve Poljske Evropski uniji je preteklo že osem let in to članstvo ter možnost rabe sredstev EU sta nedvomno ogromno pripomogla k razvoju regije Pomorskie. Finančna pomoč, dodeljena v obdobju pred pristopom, in potem v obdobju 2007–2013, je regiji Pomorskie omogočila dinamičen razvoj; poleg tega je vpliva teh pozitivnih sprememb deležna celotna skupnost.

Regija Pomorskie se osredotoča na naložbe in razvoj na področju znanosti in tehnoloških parkov, inkubatorjev ter gruč. Prvi tehnološki park v regiji Pomorskie, Znanstveno-tehnološki park Pomorskie, je bil ustanovljen leta 2001. Sledil mu je Inovacijski in podjetniški inkubator Pomorskie, ustanovljen leta 2004. Znanstveno-tehnološki park Gdańsk pa je bil ustanovljen leta 2008. Ena od najnovejših naložb v regiji Pomorskie, ki jo je sofinancirala EU, je Tehnološki inkubator Słupsk. Na področju obnovljive energije v regiji Pomorskie pa ima pri razvoju mikro, malih in velikih podjetij ključno vlogo Industrijski in tehnološki park Kwidzyn.

Znanstveni in tehnološki
park v Gdansku

Skupna vrednost teh izvedenih projektov EU, katerih cilj je ustvarjati ter razvijati znanstvene in tehnološke parke, podjetniške inkubatorje in gruče, je več kot 136 milijonov evrov. Jasno je, da ustanove, kot so parki, inkubatorji in gruče, takoj potrebujejo finančno podporo za doseg svojih ciljev in pomoč podjetjem. Pričakuje se, da bodo takšne naložbe, ki se sofinancirajo iz skladov EU, zagotovile regiji hitrejšo gospodarsko rast, saj bo Pomorskie postala zanimiva partnerica za tuja in lokalna vlaganja v osnovna sredstva. Regija je na pravi poti za doseg teh ciljev, saj ustvarja nove tehnološke parke in širi dejavnost že obstoječih.

Marcin Twardokus in Joanna Speiser

*Oddelek za regionalne programe,
pisarna maršala Pomorskie Voivodeship*

►FRANCIJA

►BORDEAUX POZDRAVLJA PODPORO EVROPSKE KOMISIJE

Communauté urbaine de Bordeaux (Mestna skupnost Bordeaux, CUB) pozdravlja finančno podporo, ki jo Evropska komisija namenja za ohranjanje enake ravni zavezanosti k regionalni politiki EU. Sredstva EU bodo odlična spodbuda projektom, ki jih izvajajo lokalne oblasti.

Za bolj prilagodljivo tematsko osredotočenost

CUB toplo pozdravlja 11 izbranih tematskih ciljev in pripravljenost Komisije za bolj tekoče koordiniranje financiranja, s čimer bodo ti cilji pomembno prispevali k razvoju strategije Evropa 2020. Vendar pa ta tematska osredotočenost (80% virov ESRR je osredotočenih na tri cilje) na regionalni ravni omejuje možnosti, ki so na voljo koordinatorjem projektov, in možnosti za delo, ki bi bilo bolj usklajeno z lokalnimi politikami. CUB meni, da bi morale regionalne in lokalne oblasti sodelovati pri odločanju o tematskih ciljnih na nacionalni ravni.

Pomen mestne dimenzije: korak naprej, vendar z dodatnimi pojasnili

CUB pozdravlja dejstvo, da se Komisija osredotoča na težave razvoja mest, saj so ta glavno gonilo ozemeljskega razvoja. Skupnost CUB je vodila projekt celostnega razvoja mest v programskem obdobju 2007–2013 in se veseli, da bo lahko to izkušnjo ponovila v naslednjem programskem obdobju. CUB podpira predlog Evropskega parlamenta, da bi celoten operativni program posvetili celostnemu razvoju mest. Ima vprašanja glede platforme za razvoj mest, ki jo predlaga Komisija, in podpira zamisel o razpisih v posameznih državah članicah, ki bi temeljili na strategiji za celostni razvoj mest, zasnovani za posamezno lokalno območje. Pričakuje tudi pojasnilo glede obsega pobud za celostne ozemeljske naložbe in načina njihovega izvajanja.

Communauté Urbaine de Bordeaux (CUB), ki zastopa 720 000 prebivalcev in 27 občin, igra pomembno vlogo v vsakdanjem življenju teh prebivalcev. Prav tako je pomemben finančni partner v regiji Aquitaine, ki deluje kot naročnik in sofinancer številnih projektov. CUB ima tri ključne cilje: izgradnjo mega-mestne infrastrukture, modernizacijo mestnih storitev in razvoj lokalnega gospodarstva.

Poenostavitev postopkov: zelo dobrodošel napredek

CUB odobrava pobudo Komisije za poenostavitev postopkov izvajanja, upravljanja in nadzora strukturnih skladov. Brezpapirni postopki, novo obdobje hranjenja dokumentov, revizije, sorazmerne z višino namenskih sredstev, in uvedba ene revizije za operacije, katerih skupni izdatki so manjši od 250 000 EUR, so koraki v pravo smer, ki jih pozdravljamo. Še vedno pa ostaja nekaj postopkovnih težav in CUB bi želel, da bi se v naslednjem programskem obdobju standardizirala pravila za ocenjevanje in upravljanje nepovratnih sredstev na nacionalni ravni. Tudi postopki za ugotavljanje, katere postavke izdatkov so upravičene do nepovratnih sredstev EU, bi se lahko poenostavili.

Nujno upravljanje na več ravneh

CUB zelo odobrava pomembnost, ki jo Komisija pripisuje upravljanju na več ravneh. CUB se kot ključni igralec v tej politiki veseli, da bo imel v naslednjem programskem obdobju priložnost tesneje sodelovati pri razvoju, izvajanju in nadzoru. Hkrati upa, da se bo ta partnerski pristop v celoti odražal tudi v vseh nacionalnih predpisih. Pozorno bo spremljal napredek pogajanj ter upa, da bodo njegovi pomisleki slišani in posredovani dalje.

Anne Raimat

Direktorica oddelka za mednarodne odnose in decentralizirano sodelovanje, in

Hélène Beaupetit

*Vodja oddelka za evropske zadeve
Communauté urbaine de Bordeaux*

▶ CIPRSKO PREDSEDOVANJE EU

PRIORITETE KOHEZIJSKE POLITIKE

V vsej zgodovini Cipra je njegovo predsedovanje Svetu Evropske unije v drugi polovici leta 2012 eno najpomembnejših in najzahtevnejših obdobj zanj. Adonis Constantinides, ministrski svetovalec, koordinator za večletni finančni okvir in predsednik delovne skupine za strukturne ukrepe, je odgovoril na vprašanja v zvezi s prioriteta mi kohezijske politike v okviru ciprskega predsedovanja s posebnim poudarkom na tekočih pogajanjih o zakonodajnem okviru, ki bodo vodilo politike v obdobju po letu 2013.

▶ ADONIS CONSTANTINIDES
Minister svetovalec,
koordinator večletnega
finančnega okvira in
predsednik delovne skupine
za strukturne ukrepe

▶ V Evropi vladajo težke razmere. Katere so glavne prednostne naloge predsedovanja in kaj je mogoče storiti za ponovno vzpostavitev zaupanja in vnovičen zagon gospodarske rasti?

S ciljem delati „Za boljšo Evropo“ si je ciprsko predsedovanje kot splošne prioritete, v okviru katerih se bodo podpirale ključne pravne zadeve in pobude, zastavilo sledeče cilje: (1) bolj učinkovita in trajnostna Evropa, (2) evropska ekonomija z večjima učinkovitostjo in rastjo, (3) Evropska unija, ki svojim državljanom zagotavlja solidarnost in socialno kohezijo, ter (4) več sodelovanja s sosedi. Vsa prizadevanja so usmerjena v to, da bi naslednji generaciji zapustili boljšo Evropo, začenjamo pa s spodbujanjem tistih reform, ki so potrebne, da prebrodimo trenutne izzive ter okrepimo rast in socialno kohezijo v Evropski uniji. Verjamemo, da gonilno silo teh reform in spodbujanja dobrobiti državljanov EU predstavljajo osnovna načela in vrednosti same EU, kot je opredeljeno v Lizbonski pogodbi. Na podlagi teh vrednot si prizadevamo spodbujati vključujočo rast in ustvarjanje delovnih mest, zlasti za mlade ljudi, kot tudi trajnostni razvoj in boljšo kakovost življenja. Zdaj je, bolj kot kadar koli prej, treba vsem evropskim državljanom posredovati sporočilo upanja in solidarnosti, predvsem tistim, ki so jih posledice te ekonomske krize brez primere najbolj prizadele.

▶ Vse oči so uprte v vaše predsedovanje, da bi dosegli kompromis glede večletnega finančnega okvira (VFO). Katere so vaše prioritete in kako se boste te naloge lotili?

VFO je ključno orodje pri oblikovanju prihodnosti EU, vključitev pogajanj VFO za obdobje 2014–2020 pa je naša glavna prioriteta. Ciper bo začel graditi na napredku, ki ga je dosegla Danska v času svojega predsedovanja, v skladu z mandatom, določenem na junijskem zasedanju Evropskega sveta, in tesno sodeloval s predsedniki Evropskega sveta, Komisijo, kot tudi z Evropskim parlamentom, pri čemer bo strogo upošteval svojo vlogo, kot je določena v Pogodbi.

Stremimo k dosegu proračuna, ki bi pospešil prizadevanja Evropske unije, da se uspešno sooči s svojimi izzivi, kar bi prispevalo k našemu skupnemu cilju za boljšo Evropo. VFO mora zagotoviti ustrezne vire, ki bodo pripomogli k zaključevanju ekonomske krize, in trdno osnovo za stabilizacijo evropske ekonomije. Koncept „kakovosti trošenja“ je ključen element za zagotovitev, da programi prinesejo dodatno vrednost ter da bodo učinkovito načrtovani in uvedeni. Tako bodo večje evropske politike prispevale k ciljem EU, zlasti k rasti in zaposlovanju.

Dokler pogajanja še potekajo, bo, v času predsedovanja Cipra, VFO na dnevnem redu vsakega Sveta za splošne zadeve. Poleg tega je tudi neformalno srečanje ministrov za evropske zadeve na Cipru posvečeno VFO. Cilj je doseči politični dogovor Evropskega sveta še pred koncem leta.

Da bi omogočili skupno razumevanje ter dosegli dogovor in pravočasno sprejetje ustreznih odločitev, je sodelovanje z Evropskim parlamentom zelo pomembno.

▶ **Pogajanja o zakonodaji kohezijske politike za obdobje 2014–2020 so kompleksen proces, ki vključuje mnogo akterjev. Kako nameravate nadaljevati in zaključiti ta proces? Katerim elementom projekta pripisujete posebej velik pomen? Kako boste sodelovali z Evropskim parlamentom?**

Menim, da kohezijska politika ni le manifestacija evropske solidarnosti, ampak tudi ključna naložbena politika EU, ki lahko občutno prispeva k povečanju rasti in števila delovnih mest.

Prizadevamo si za najboljši možen napredek pri pogajanjih. Pogovori se bodo nadaljevali vzporedno s pogajanjem VFO, čeprav zadeva ne more biti dokončana, dokler ne dosežemo dogovora v zvezi z VFO.

Kljub temu, da je bil med predsedovanjem Danske dosežen izrazit napredek, je treba opraviti še veliko pomembnih nalog. Glede na to smo v Svetu že začeli intenzivno delo, katerega cilj je zaključitev vseh nedokončanih zadev do konca leta 2012, predvsem Skupnega strateškega okvira, finančnega poslovanja ter sistemov upravljanja in nadzornih sistemov, ozemeljskega razvoja, informiranja in komunikacija ter nekaj zadev v zvezi z drugimi tehničnimi vidiki.

Da bi olajšali priprave držav članic in regij na to novo obdobje, nameravamo čim prej doseči dogovor v Svetu ter izboljšati skupno razumevanje v okviru načrtovanja in upravljanja z vsemi pristojnimi ustanovami EU.

Kohezijska politika bo oktobra in decembra na dnevnem redu Sveta za splošne zadeve, da bi dosegli dogovor na področju zakonodaje, z izjemo finančnih zadev, ki so povezane s pogajanjem VFO. Namen neformalnega srečanja ministrov kohezijske politike na Cipru je olajšati pogajanja, kot tudi prve pogovore o izvajanju te prenovljene politike.

Tesno sodelovanje z Evropskim parlamentom je posebnega pomena, z njim nameravamo ostati v stiku v času celotnega procesa pogajanj. Jeseni bomo začeli neformalne tristranske pogovore; pri vseh udeleženi je prisotna močna želja za čim večji napredek.

In nenazadnje – nameravamo nadaljevati delo, opravljeno v času predhodnih predsedovanj, na področju spodbujanja in izvajanja Teritorialne agende 2020.

▶ **VEČ O TEM**
<http://www.cy2012.eu>

Zeleno-modro prostorsko preoblikovanje urbanih območij in ekomest (Green and Blue Space Adaptation for Urban Areas and Eco-towns; GRaBS) (nagrada RegioStars 2012)

▶ EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE 2014–2020

VEČJI POMEN,
VEČJE AMBICIJE

Evropsko teritorialno sodelovanje (ETC) v okviru kohezijske politike je vse pomembnejše in opaznejše.

Eden od elementov, ki je prispeval k temu, je zakonodajni predlog Komisije, s katerim se je zagotovil večji del proračunskih sredstev za sodelovanje, ki je bilo hkrati določeno kot eden od dveh glavnih ciljev za obdobje 2014–2020. Sodelovanje že velja za pomembno orodje za krepitev teritorialne, ekonomske in socialne kohezije v EU ter uspešno prispeva tudi k evropski čezmejni integraciji. Načini, na katere ETC išče rešitve za čezmejne izzive, dosega ekonomijo obsega, oblikuje učinkovite mehanizme za pridobivanje in širitev znanja ter izboljšuje upravljanje, bodo predstavljeni na letošnjih dneh odprtih vrat, na katerih bo ena od glavnih treh tem „Teritorialno sodelovanje: prednost za Evropo“.

Zaradi predlogov za večjo finančno težo ima Komisija še večja pričakovanja v zvezi z dosežki programov čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja. Komisija za izpolnitev ambicij v zvezi z ETC zahteva, da se teritorialno sodelovanje v celoti vključi v strateško razmišljanje in odločanje na evropski in tudi nacionalni ravni. Prednostne naloge

sodelovanja je treba določiti v skupnem strateškem okviru in sporazumih o partnerstvu, vzpostaviti pa je treba tudi funkcionalne mehanizme za usklajevanje različnih instrumentov financiranja EU.

Prav tako morajo biti programi sodelovanja bolj ciljno usmerjeni. Komisija predlaga osredotočenost finančnih sredstev za programe čezmejnega in transnacionalnega sodelovanja na samo štiri tematske cilje v okviru Evrope 2020, da se poveča vpliv teh programov. To mora biti v skladu z opredeljenimi posebnimi potrebami ter potencialom čezmejnih in transnacionalnih ozemelj. Vendar za medregionalno sodelovanje, ki mora biti še naprej ključen instrument izmenjave izkušenj in dobre prakse za vse teme v okviru Evrope 2020, tematskih omejitev ni.

Komisija je predlagala posebno uredbo o sodelovanju, v kateri so podrobneje določena in dopolnjena splošna pravila iz uredbe o skupnih določbah in uredbe o ESRR, da se podpre edinstvena narava ETC v okviru kohezijske politike.

Med pogajanji Sveta so se države članice EU strinjale, da je treba povečati usmerjenost programov v rezultate in da mora

Haparanda/Tornio, Švedska/Finska, Interreg IV/A Sever

biti ETC bolj tematsko usmerjena. Svet za splošne zadeve je 26. junija 2012 predlagal, da se programom sodelovanja omogoči večja prožnost pri izbiri tematskih ciljev: 80% sredstev programov mora biti osredotočenih na štiri tematske cilje, kot je prvotno predlagala Komisija, preostalih 20% pa se lahko uporabi za kateri koli drug tematski cilj s seznama. Med ciprskim predsedovanjem EU so se začele posebne razprave z državami članicami o določbah uredbe o ETC.

Tudi Evropski parlament namenja svojo pozornost in podporo ETC. Odbor REGI je v svoji sestavi, kakor je bila izvoljena v sredini julija 2012, predlagal podvojitev deleža proračunskih sredstev za kohezijsko politiko, namenjenega sodelovanju: 7% namesto 3,5%, kot je predlagala Komisija. Poslanci Evropskega parlamenta so predlagali več kot 250 sprememb osnutka uredbe o ETC.

Osnutek uredbe o ETC Komisiji omogoča, da z izvedbenimi akti sprejme seznam čezmejnih in transnacionalnih področij, ki bi prejela pomoč in bi bila razčlenjena v okviru programa sodelovanja. Komisija je že začela preučevati zadevo in izražati svoja stališča: na srečanju z državami članicami, ki je potekalo 5. junija 2012 v Bruslju, je predstavila načela

vodenja geografskih vidikov programov. Da bi dosegla kritično maso in prihranek sredstev, je Komisija predstavila možnost zmanjšanja števila programov sodelovanja v prihodnosti, na primer z združevanjem manjših programov in vključitvijo čezmejnega sodelovanja v transnacionalne programe.

Komisija je predstavila tudi geografske scenarije za nekatere transnacionalne programe, ki odražajo predvsem obstoj dveh makroregionalnih strategij EU in pristop Hrvaške julija 2013. Večina držav članic je zaprosila za nadaljevanje obstoječih programov, kar so zagovarjale s potrebo po koristih na podlagi dobrega sodelovanja in pomembnih naložb, ki so bile izvedene v trenutnih programskih strukturah in sistemih. Z njihovega vidika velika in radikalna sprememba geografske usmeritve programov ni zaželeno.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

▶ EVROPSKE REGIJE IN MESTA: PRISPEVEK K SPREMENBAM

Dnevi odprtih vrat evropskega tedna regij in mest za regionalne in lokalne organe že desetletje predstavljajo ključni dogodek leta. Ob tej priložnosti se v Bruslju in po Evropi zbere več tisoč lokalnih, regionalnih, nacionalnih in evropskih nosilcev odločanja ter strokovnjakov, da predstavijo prispevke k razvoju svoje regije ter spodbujanju rasti in delovnih mest v Evropi ter hkrati pomagajo izvajati kohezijsko politiko EU. Na dneh odprtih vrat, ki jih organizirata Evropska komisija (GD za regionalno politiko) in Odbor regij, se razpravlja o pogostih izzivih regionalnega in lokalnega razvoja ter o možnih rešitvah.

Osredotočanje na izzive in spremembe

Letos bodo dnevi odprtih vrat organizirani v zelo pomembnem obdobju, ko bodo potekali pogovori o vlogi in organizaciji kohezijske politike v prihodnosti, zato bodo dobra priložnost za začetek razprav o prihodnosti Evrope, njeni kohezijski politiki in njenem upravljanju na več ravneh.

Glede na dodelitev sredstev iz proračuna EU je kohezijska politika drugi največji projekt, pri čemer Komisija predlaga, da se v naslednjih sedmih letih regijam dodeli 336 milijard EUR.

Vendar je kohezijska politika trenutno v fazi preoblikovanja v naložbeno politiko in politiko rasti, ki bo usmerjena v prihodnost. Ta sprememba se ujema s spremembo stališča v zvezi z ekonomskim, socialnim in teritorialnim razvojem.

Prihodnja kohezijska politika bo tesneje povezana s strategijo Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast, tako da bo zelena in pametna rast glavna prednostna naloga v vseh regijah v Evropi. Med dnevi odprtih vrat se bo ta tema obravnavala na 43 delavnicah in seminarjih.

Naš skupen izziv je združitev vseh skladov in instrumentov EU, vključno s tistimi za razvoj podeželja, ribištvo, regionalni in socialni razvoj, v okviru celostnega teritorialnega pristopa za ustvarjanje novih delovnih mest in zagotovitev konkurenčnosti evropskih regij.

Pod naslovom „Evropske regije in mesta: Prispevek k spremembam“ so delavnice v okviru dni odprtih vrat 2012 organizirane glede na naslednje tri teme:

- pametna in zelena rast za vse;
- teritorialno sodelovanje: prednost za Evropo;
- zagotovitev rezultatov.

Prihodnja rast Evrope bo zelo odvisna od zmožnosti njenih regij in mest za inovacije in razvoj načinov za zeleno in trajnostno rast.

Dnevi odprtih vrat 2012 bodo obeležili deseto obletnico. Ob pregledu desetletne zgodovine razprav, predstavitev in izmenjav najboljše prakse bo to najboljši čas za pozitivno razmišljanje v okviru splošnih razprav o prihodnji evropski kohezijski politiki.

Ramon Luis Valcarcel Siso, predsednik Odbora regij in predsednik vlade Murcijske regije, ter Jose Manuel Barroso, predsednik Evropske komisije.

Pregled zgodovine dni odprtih vrat: regionalna perspektiva

Joan Prat i Coll, vodja delegacije katalonske vlade pri EU, se spominja, da je bila leta 2003 Katalonija ena od le desetih izbranih regij, ki so sodelovale na prvih dneh odprtih vrat.

„Vsaka regija je organizirala seminar, ki je bil odprt za vse vrste zainteresiranih strani. Katalonska vlada je organizirala seminar, na katerem je predstavila najboljše evropske prakse s področja biogoriva. Seminar je bil zelo uspešen, udeležencem pa je omogočil razprave in izmenjavo zamisli s tega področja ter vzpostavitev zanimivih kontaktov, na podlagi katerih se je lahko razvilo nadaljnje sodelovanje.“

Katalonija je na dneh odprtih vrat, ki so se sčasoma razvili v evropski teden regij in mest, sodelovala vsako leto. „V tem 10-letnem obdobju smo videli, kako so dnevi odprtih vrat postali ključen letni dogodek, na katerem organi EU ter nacionalni, regionalni in lokalni organi predstavljajo svoje prispevke in razpravljajo o vodenju kohezijske politike EU, njenih rezultatih in nadaljnjih možnosti. Združujejo več kot 6 000 udeležencev iz cele EU. Na dneh odprtih vrat aktivno sodeluje več kot 200 evropskih regij in mest.“

Joan Prat i Coll, vodja delegacije katalonske vlade pri EU

Na pobudo GD za regionalno politiko bo letos Katalonija v *Espai Catalunya Europa*, 227, rue de la Loi, v centru bruseljske evropske četrti vodila akreditacijski center za registracijo udeležencev dni odprtih vrat.

„Tako bo več tisoč udeležencev, ki bodo obiskali naše prostore, da bi dobili priponko za konferenco, še boljše spoznalo našo regijo,“ pravi Joan Prat i Coll.

▶ VEČ O TEM

<http://www.opendays.europa.eu/>

▶ PREUSMERITEV STRUKTURNEGA FINANCIRANJA KOT POMOČ PRI ODPRAVI GOSPODARSKE KRIZE

Kot odgovor na učinke gospodarske krize se delovanje programov kohezijske politike v najbolj prizadetih državah članicah prilagaja novim izzivom.

Kohezijska politika EU ima prilagodljiv okvir, ki omogoča pre-razporeditev sredstev znotraj že dogovorjenega programa in dovoljuje ponovno usmerjevanje naložbe. Prav tako dovoljuje širše reprogramiranje, o čemer odloča Evropska komisija.

V **ITALIJI** se je konec leta 2011 začelo obsežno prerazporejanje prednostnih nalog pri porabi, kar je vodilo do prerazporeditve skoraj polovice razpoložljivih 8 milijard EUR strukturnih sredstev za zagotavljanje strateške podpore, predvsem južnim regijam Italije (Kalabrija, Kampanija, Apulija, Sicilija, Bazilikat, Sardinija, Molize, Abruci). Ta pristop, ki so ga razvile italijanske oblasti, vključuje ključne vidike in načela prenovljene kohezijske politike, ki jo je predlagala Komisija za obdobje 2014–2020. Namen italijanskega akcijskega načrta je pospešiti uporabo sredstev ter osredotočanje virov na rast in socialno vključenost. Predvideva reprogramiranje 3,6 milijarde EUR nedodeljenih strukturnih sredstev za izobraževanje (330 šol), digitalno agendo (nacionalni širokopasovni načrt) in nova delovna mesta (poklicno usposabljanje, sistem davčnih olajšav).

V okviru druge faze se prednostne naloge nacionalnih programov države osredotočajo na zmanjšanje razlik v priložnostih za državljane in podporo večji socialni vključenosti.

Barrosova pobuda

Za obravnavo posebnih težav glede nezaposlenosti mladih in zagotavljanje večje podpore za mala in srednje velika podjetja pri ustvarjanju delovnih mest je Evropski svet januarja 2012 odobril dodatno reprogramiranje strukturnih skladov.

Barrosova pobuda o nezaposlenosti mladih in financiranju malih in srednje velikih podjetij naj bi se izvajala med letoma 2012 in 2013 ter se prvotno usmerja na osem držav članic z najvišjo stopnjo nezaposlenosti mladih – Grčijo, Irsko, Italijo, Latvijo, Litvo, Portugalsko, Slovaško in Španijo.

Za prepoznavanje primernih območij, ki potrebujejo ponovno osredotočenje in razporeditev 7,3 milijarde EUR strukturnih sredstev za reprogramiranje v teh državah, so bile ustanovljene „akcijske ekipe“, sestavljene iz nacionalnih uradnikov in uradnikov Evropske komisije.

Podpora za mala in srednje velika podjetja

Dostop do financ je trajna težava malih podjetij v Evropi, stanje pa sta še poslabšala gospodarska kriza in zaostrovanje kreditnih pogojev. Za zagotavljanje finančne podpore malim in srednje velikim podjetjem v EU je bilo v okviru nedavnega reprogramiranja do konca leta 2010 dodeljeno 8,1 milijarde EUR (ESRR in nacionalni prispevki) za več kot 300 instrumentov v obliki vrednostnih papirjev, garancij in posojil. Do danes je bilo s pomočjo teh finančnih instrumentov, ki zdaj predstavljajo več kot 10% neposredne podpore ESRR za poslovanje, ustvarjenih ali ohranjenih 90 000 delovnih mest v malih in srednje velikih podjetjih.

V okviru Barrosove pobude je zagotovljen večji poudarek k lažjemu dostopu malih in srednje velikih podjetij do financiranja na območjih z visoko brezposelnostjo mladih s pomočjo finančnih instrumentov, ki jih podpira EU.

Podpora za financiranje malih in srednje velikih podjetij v **GRČIJI**, na **SLOVAŠKEM**, v **LATVIJI** in **LITVI** predstavlja finančni vzvod v višini najmanj 5,1 milijarde EUR. To bo pomagalo od 5 000 do 6 000 malim in velikim podjetjem pri komercialni rasti in zagotavljanju varnosti delovnih mest.

NA PORTUGALSKEM bo približno 4 000 malih in srednje velikih podjetij prejelo podporo s finančnim vzvodom v višini 1,13 milijarde EUR s strani ERSS, Evropske investicijske banke (EIB) in zasebnega financiranja.

V ŠPANIJU je bilo 157 milijonov EUR prerazporejenih za ustvarjanje začasnega sklada kratkoročnih sredstev za financiranje inovativnih malih in srednje velikih podjetij.

GRČIJA bo prejela novo likvidnostno podporo v višini 500 milijonov EUR, kar predstavlja jamstvo za posojila Evropske investicijske banke malim in srednje velikim podjetjem.

Po ocenah bo od ponovne usmeritve prednostnih nalog financiranja imelo korist 56 000 malih in srednje velikih podjetij.

Zmanjševanje nezaposlenosti mladih

Danes je v EU nezaposlenih več kot 5 milijonov mladih, številka pa se še povečuje. Na Irskem znaša nezaposlenost 30%, v Grčiji 43%, v Španiji pa se približuje 50%. Sama gospodarska rast ne zadošča za odpravo te sektorske težave. Pobuda Komisije se osredotoča zlasti na mlade, ki niso zaposleni oziroma se ne izobražujejo ali usposablajo, osredotoča pa se tudi na ustvarjanje delovnih mest. Cilj je spodbujanje zaposlenosti mladih s pomočjo večje in bolj osredotočene porabe evropskih socialnih in regionalnih sredstev (ESS in ESRR).

V ŠPANIJU je bilo na primer 135 milijonov EUR preusmerjenih v javni zavod za zaposlovanje, ki bo mladim v pomoč pri iskanju zaposlitve.

NA IRSKEM je bilo 25 milijonov preusmerjenih v integrirani program Youthreach, ki zagotavlja izobraževanje, usposabljanje in delovne izkušnje mladim, ki so zgodaj opustili šolanje in nimajo nikakršnih kvalifikacij ali poklicne izobrazbe.

V ITALIJI se je že začelo obsežno preusmerjanje porabe, ki se loteva nezaposlenosti mladih. V tem je zajeto financiranje načrta za povečanje zaposljivosti na Siciliji, kar naj bi pomagalo okrog 50 000 mladim, in nove izobraževalne dejavnosti za 65 300 študentov z juga države. Poleg tega se je začela izvajati tudi obsežna pobuda za zmanjšanje osipa (v vrednosti 311 milijonov EUR), za podporo podjetništvu mladih pa je bilo namenjenih še 100 milijonov EUR dodatnih sredstev.

RAZISKAVA ECFIN KAŽE POZITIVNI VPLIV KOHEZIJSKE POLITIKE

Analiza Generalnega direktorata za gospodarske in finančne zadeve v okviru Evropske komisije (DG ECFIN) kaže, da je vpliv kohezijske politike na gospodarstvo držav članic na splošno pozitiven.

DG ECFIN razpolaga z modelom QUEST III za analizo makroekonomske politike in raziskavo, ki kaže, da je izvajanje kohezijskih programov 2000–2006 (tj. med leti 2000 in 2009) povečalo BDP v EU-27 za 0,2%, do leta 2020 pa naj se bi ta rast podvojila. To je posledica izboljšane strukture gospodarstva zaradi programov kohezijske politike.

Gospodarstveniki v DG ECFIN navajajo, da je zaradi pozitivnega učinka na trgovino izvajanje kohezijske politike za EU boljše od njenega neizvajanja.

Komisarjeva pot je vključevala novo osrednjo železniško postajo na Dunaju, ki bo postala prehodna točka za potniški in tovorni železniški promet celotnega Podonavja.

► STRATEGIJA EU ZA PODONAVJE: ENO LETO V VELJAVI

Komisar Johannes Hahn je leto po uvedbi strategije EU za Podonavje obiskal več držav v regiji, da bi ocenil njen napredek na kraju samem.

Makroregionalni pristop za Podonavje

Strategija EU za Podonavje (EUSDR), uvedena junija 2011, je drugo največje gibanje na področju sodelovanja EU (prvo je primer v regiji Baltskega morja), pri katerem ministri in oblikovalci politike uvajajo politike, programe in projekte, ki so pomembni za vse.

Ker sodelujejo tako najbogatejša kot tudi najrevnejša območja Evrope, je za Podonavje v tem obdobju gospodarske krize sodelovanje še toliko pomembnejše, da se karseda povečajo njene možnosti ter da se ustvarijo rast in delovna mesta.

Strategija EU za Podonavsko regijo pomaga lajšati ta proces; tako so v načrtu ukrepanja za regijo dejanski ukrepi in projekti, npr. izboljšanje medsebojnih povezav, vključno s plovbo po Donavi, spodbujanje inovativnosti z izmenjavo dobre prakse, mrežnim povezovanjem in skupnimi pobudami ter krepitev konkurenčnosti s povezovanjem podjetij.

Prvi rezultati

Komisar Hahn je med potovanjem od Dunaja do Sofije med 27. junijem in 1. julijem obiskal sedem od sodelujočih držav. Namen te poti preko Avstrije, Slovaške, Madžarske, Hrvaške, Srbije, Romunije in Bolgarije je bil oceniti napredek, bolje razumeti težave na kraju samem in določiti, kaj je mogoče izboljšati.

Na srečanjih s političnimi predstavniki in drugimi zainteresiranimi je postalo jasno, da je kot posledica te strategije že prisotna nova dinamika in da so vidni nekateri pomembni rezultati. To dokazujejo nekateri projekti, ki jih je komisar obiskal, in – kot je razvidno iz tega besedila, tudi:

- projekt upravljanja povodij blizu Dunaja, ki izboljšuje plovbo in hkrati varuje okolje na nove načine, z uporabo računalniškega modeliranja in lahke, okolju prijazne infrastrukture;
- projekti z najnovejšimi dosežki na področju odpadne vode in obnovljive energije (bioplin) na Madžarskem;
- konferenca o čezmejnem sodelovanju na področju inovativnosti z romunskimi in bolgarskimi zainteresiranimi stranmi;
- koordinirano izvajanje ukrepanja v primeru nesreče v sodelovanju z Bolgarijo, Romunijo, Srbijo in Avstrijo s poudarkom na načinah učinkovite izmenjave opreme in pristopov.

Kohezijska politika in makroregionalne strategije

Makroregionalni pristop, ki združuje države članice (in države, ki to niso), ki jih povezujejo geografski dejavniki, omogoča obsežnejše ekonomske, družbene in okoljske učinke kohezije ter drugih politik EU. Tesnejše sodelovanje na področju strateškega načrtovanja in uvajanja skladov EU bo pomembno prispevalo k dosegu ciljev Evrope 2020 v smislu izmenjave dobre prakse, mrežnega povezovanja in skupnih pobud na področjih, kot sta rast in delovna mesta, zmanjšanja pojava beg možganov, sodelovanja in trajnostnega razvoja ter večje upravne zmogljivosti.

Tako Komisija za obdobje med letoma 2014 in 2020 predlaga, da se makroregionalne strategije vključijo preko procesov načrtovanja (Skupni strateški okvir, civilnopravne družbene pogodbe in vsi operativni programi, če je to potrebno).

Naslednji koraki

Novembra 2012 Komisija skupaj s bavarskimi oblastmi organizira prvi letni forum o strategiji, ki bo omogočil oceno dotedanjega dela, prikaz dodane vrednosti strategije, večje ozaveščenosti javnosti in boljši načrt za prihodnost. Z veseljem pričakujemo predloge in zamisli vseh zainteresiranih strani.

Most Vidin-Calafat, ki povezuje Bolgarijo in Romunijo in bo predvidoma končan konec leta 2012, ter del vseevropskega prometnega omrežja, s katerim bodo izboljšane povezave med severozahodno Bolgarijo, jugozahodno Romunijo in vzhodno Madžarsko.

Komisar Hahn je obiskal projekte s področja podjetniškega inkubatorja in znanstvenega parka v Osijeku na Hrvaškem (na sliki) in v Novem sadu v Srbiji, kjer so se razvile povezave na področju raziskav, inovativnosti in podjetništva.

Rečna šengenska meja, ki poteka med Madžarsko in Hrvaško čez Mohács, je še eden od projektov, ki jih je obiskal komisar Hahn, in kjer so za vse storitve dostopni najnovejša tehnologija skupne rabe informacij pod eno streho, olajšanje mobilnosti in trgovine ter hkratno izboljšanje varnosti.

▶VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_sl.cfm

<http://danube-region.eu/>

<http://balticsea-region-strategy.eu/>

Skupni stroški:
465 140 000 EUR
Prispevek EU:
119 726 000 EUR

► DOLNOSLAKIE, POLJSKA

► ŠIRITEV PROSTOROV ZA SKLADIŠČENJE PLINA ZARADI VARNOSTI PRESKRBE Z ENERGIJO

Po triletnem projektu razširitve je začel delovati nov obsežen podzemni objekt za skladiščenje plina na jugozahodu Poljske. Obrat (Wierchowice), katerega površino lahko primerjamo s površino 480 000 olimpijskih plavalnih bazenov, bo pomagal zagotavljati preskrbo z energijo na ravni države in na ravni EU.

Wierchowice je v Spodnji Šleziji, znani po svojih obsežnih in produktivnih poljih zemeljskega plina, približno 40 km vzhodno od mesta Wrocław. Tu so proizvajali plin več kot dve desetletji, do leta 1995, ko so se zbiralniki izčrpali. Danes se zaradi sprememb zbiralnika in infrastrukture lahko uporablja za skladiščenje plina z visoko vsebnostjo metana.

V okviru projekta, ki ga delno financira EU, se je delo začelo marca 2009, in sicer s spreminjanjem zbiralnika zemeljskega plina v objekt za skladiščenje plina. Tehnologija z najnovejšimi dosežki, ki nudi največjo možno energijsko učinkovitost (npr. nove ali nadgrajene kompresorske enote, jaški in cevovodi), omogoča dovajanje in odvzem plina po potrebi. Gradnjo in načrtovanje, ki sta potekala v skladu s strogimi okoljskimi smernicami, je nadzorovalo največje poljsko podjetje za nafto in plin PGNiG.

Dvojna zmogljivost

Zmogljivost skladiščenega plina na tem mestu se je več kot podvojila, in sicer z vrednosti 575 milijonov na 1,2 milijarde kubičnih metrov. To pomeni odvzem največ 4,8 milijona m³ na dan. V naslednjih nekaj letih se načrtuje povečanje zmogljivosti skladiščenja.

„Naložba za Wierchowice je ključnega pomena, saj Poljski omogoča, da svoj plin ohranja na zadostnih ravneh,“ pravi Robert Kažuza s poljskega ministrstva za regionalni razvoj. „To je zelo pomembno pri obravnavi sprememb porabe glede na letne čase ali ko se zaloge plina hitro zmanjšajo oziroma prekinejo. Infrastruktura je prav tako pomembna za strategijo EU s stališča varnosti preskrbe z energijo in razvoja skupnega trga plina.“

V okviru načrtov EU je Poljska povečala cilj zmogljivosti svojih podzemnih objektov za skladiščenje zemeljskega plina za skoraj 60%. Trenutno so do evropskih sredstev upravičena tri mesta za skladiščenje plina – Wierchowice, Strachocina in Kosakowo. Največje med njimi je Wierchowice.

► VEČ O TEM
<http://www.osm.pgnig.pl/>

▶ BRNO, ČEŠKA REPUBLIKA

▶ SPODBUJANJE UPORABE NOVIH MATERIALOV Z NANOTEHNOLOGIJO

Delovanje nanotehnologije je prostemu očesu nevidno, saj poteka na ravni atomov in molekul, vendar je njena zmožnost spreminjanja obstoječih oziroma ustvarjanja novih materialov v zelo različnih sektorjih, npr. zdravstvu in industriji, zelo vplivna. Razvijajoče se regijsko središče R&D v Brnu spodbuja razvoj tovrstne tehnologije, tako da razvija nove aplikacije in izobražuje ljudi, ki želijo postati strokovnjaki na tem področju.

Nanotehnologija se lahko uporablja za razvoj materialov z edinstvenimi značilnostmi. Ti materiali lahko nadomestijo tiste v trenutnih proizvodnih postopkih, ki so lahko okolju neprijazni in ekonomsko neučinkoviti. Zato raziskave na področju nanotehnologije postajajo v vedno večji meri prednostno področje v Češki republiki in v celotni EU.

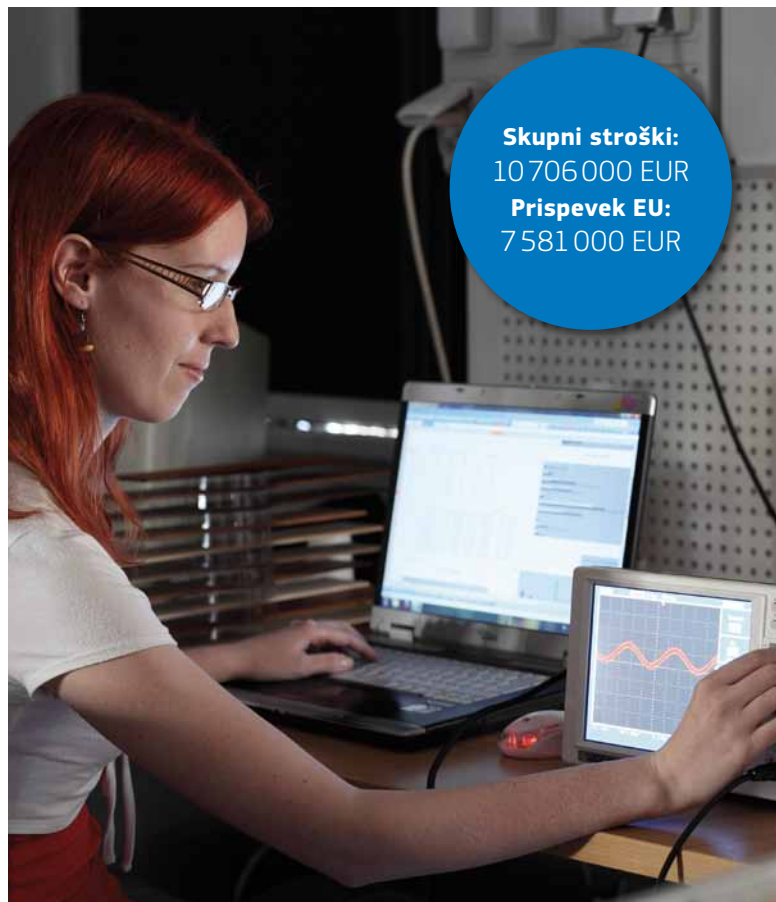
Regionalno središče R&D za obdelavo površin z nizkocenovno plazmo in nanotehnologijo ima sedež v Brnu, drugem najpomembnejšem mestu države. Cilj tega projekta, ki ga delno financira Evropski sklad za regionalni razvoj, je ustvariti središče, prilagojeno vedno večjemu povpraševanju s strani inovativnih industrijskih podjetij za proizvodne procese, ki zahtevajo razvoj in uporabo največjih dosežkov na področju nanotehnologije, a z najnižjimi možnimi naložbenimi in obratovalnimi stroški ter s čim manjšim poseganjem v trenutne proizvodne procese.

Spreminjanje lastnosti površine

„Lahko se pohvalimo z več kot 50-letnimi izkušnjami in raziskavami na Inštitutu za fizikalno elektroniko Fakultete za naravoslovje Univerze v Masaryku,“ pravi Jan Čech, član ekipe izvajanja projekta. Opaža, da tehnologije plazme, ki se trenutno razvijajo, omogočajo prilagajanje in spreminjanje površin materialov. Primeri vključujejo močnejše lepljene sestave, boljša črnila oziroma barvne natise, tanke furnirje, ki zagotavljajo večjo odpornost materiala proti obrabi, biokompatibilnost in antibakterijske lastnosti. „Postopke opravljamo

s hladno električno plazmo, ustvarjeno pod atmosferskim tlakom,“ in dodaja, da plazmo večkrat imenujemo četrto stanje snovi, ker ni trdna snov, niti tekočina niti plin.

Tehnologije, razvite v središču v Brnu, se lahko uporabljajo v tradicionalnih čeških industrijah, kot so tekstilna industrija, industrija stekla ali avtomobilska industrija, ter v elektronski industriji po vsem svetu. Središče nudi tudi možnosti usposabljanja mladim strokovnjakom, ki si želijo kariere na področju nanotehnologije in tehnologije plazme.

Skupni stroški:
10 706 000 EUR
Prispevek EU:
7 581 000 EUR

▶ VEČ O TEM

<http://www.nanocontact.cz/en/home>

▶ SPODBUJANJE PODEŽELSKIH BIOENERGETSKIH TRGOV

Podeželska območja na severnem obrobju Evrope nudijo vrsto domačih virov obnovljive energije, zlasti lesa in morske biomase. Cilj nadnacionalnega projekta, ki povezuje štiri države, je ustvariti uspešne lokalne trge goriv, ki uporabljajo te obnovljive vire energije.

Biomasa je vedno bolj zanimiva za EU, saj si slednja prizadeva do leta 2020 20% svoje energije pridobiti iz obnovljivih virov energije. Projekt RASLRES je namenjen povečanju uporabe in boljšemu izkoristku lokalno proizvedenih bioenergijskih virov na podeželskih območjih severnega obrobja Evrope. To zagotavlja več ekonomskih, družbenih in okoljskih koristi za lokalne skupnosti.

V projekt so vključeni partnerji z Irske, Severne Irske, Škotske in Švedske. Skupaj so bili preučeni načini ustvarjanja trgov obnovljive energije iz lokalnega lesa, morske biomase (morske alge) in pisane čužke, energetske rastline, ki uspeva na območju Severne Evrope. „Prizadevamo si ustvariti lokalna delovna mesta na podlagi uporabe lokalne energije,“ pravi Ian Brannigan, izvršni direktor komisije Western Development Commission (Irska), vodilnega partnerja v projektu.

Spletno bionenergijsko orodje

V tem strateškem projektu je edinstveno to, da je osredotočen na celotne oskrbovalne verige. To pomeni, da se vsakomur, od dobaviteljev do uporabnikov, zagotovi dovolj kakovostna in dovolj obsežna proizvodnja teh biogoriv za zadovoljitev potreb samozadostnih lokalnih trgov za obnovljivo energijo.

Namen zadevnega novega spletnega „bionenergijskega orodja“ tega projekta, ki ga je uvedel irski minister za okolje, je izpolnitev navedenih pričakovanj. S ciljem, ki vključuje dobavitelje in uporabnike energije v vseh štirih državah partnericah, nudi informacije o lesnem gorivu, morski biomasi in pisani čužki na lokalni, regionalni in nacionalni ravni.

Skupni stroški:
2 881 500 EUR
Prispevek EU:
1 728 900 EUR

„Bioenergijsko orodje podpira sprejemanje odločitev za dodatno izboljšanje prehoda z energijske odvisnosti od fosilnih goriv na večjo uporabo obnovljive energije,“ pravi Nicolas Forsling, vodja sekretariata za Program Severno obrobje (NPP). Orodju je priloženo bionenergijsko računalno orodje, ki uporabnikom prikaže približen prihranek na finančni in emisijski ravni, ki bi ga lahko dosegli tako, da bi opustili fosilna goriva in začeli uporabljati biogoriva za svoje energetske potrebe.

▶ VEČ O TEM

<http://www.raslres.eu/bioenergy-tool/>

* Irska, Združeno kraljestvo in Švedska

▶ UMBRIJA, ITALIJA

▶ SISTEM ZA ZLAGANJE OBLAČIL NA OČEH VSEGA SVETA

Prenašanje in distribucija oblačil na obsežni ravni sta lahko zamudna. Podjetje v Umbriji nudi rešitve za ta izziv – vsako leto namreč izdelava približno 700 avtomatiziranih sistemov. Zadnji izdelek podjetja, avtomat za službene uniforme, se uvršča na še višje mesto na lestvici inovativnosti.

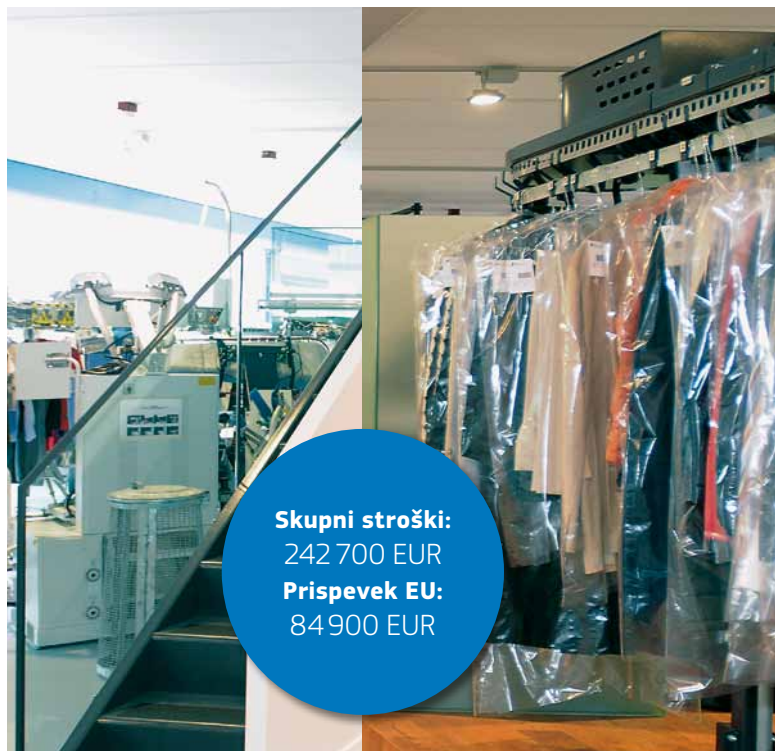
Podjetje Metalprogetti Spa s sedežem na območju Perugia je specializirano za obdelavo in distribucijo obešenih oblačil. Sistemi tega podjetja so na prodaj po vsem svetu za uporabo v sektorjih, ki zadevajo vse od kemičnega čiščenja do industrijske nege oblačil.

Obdelava in nega oblačil lahko pomenita vrsto različnih izzivov za podjetja in tovarne, zlasti ko je treba shraniti in razvrstiti vsak element posebej. Podjetje Metalprogetti si prizadeva poenostaviti te postopke, zlasti preko avtomatizacije. Vsak njihov sistem je modularen in izdelan po meri posamezne stranke.

V podjetju se zavedajo pomembnosti raziskav in napredka, saj je le tako mogoče zagotoviti ohranjanje konkurenčnosti. Metalprogetti ima lasten laboratorij z devetimi zaposlenimi za polni delovni čas in sodeluje z oddelkom za inženiring Univerze Perugia. Podjetje Metalprogetti šteje več kot 40 izključnih patentov, ki so posledica edinstvene tehnologije njihovih izdelkov.

Avtomatizirano zlaganje oblačil

Regija Umbrija je podjetju dodelila podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj za nedavni raziskovalni projekt Študij in raziskovanje za izdelavo inovativnega avtomata za službene uniforme. Posledica tega je bila izdelava posebnega sistema za distribucijo zloženih oblačil, namenjenega uporabi v bolnišnicah, inštitutih za analize, domovih za starejše občane, zdraviliščih, tovarnah itd. V vseh navedenih objektih mora osebje nositi uniforme in zaščitna oblačila.

Skupni stroški:
242 700 EUR
Prispevek EU:
84 900 EUR

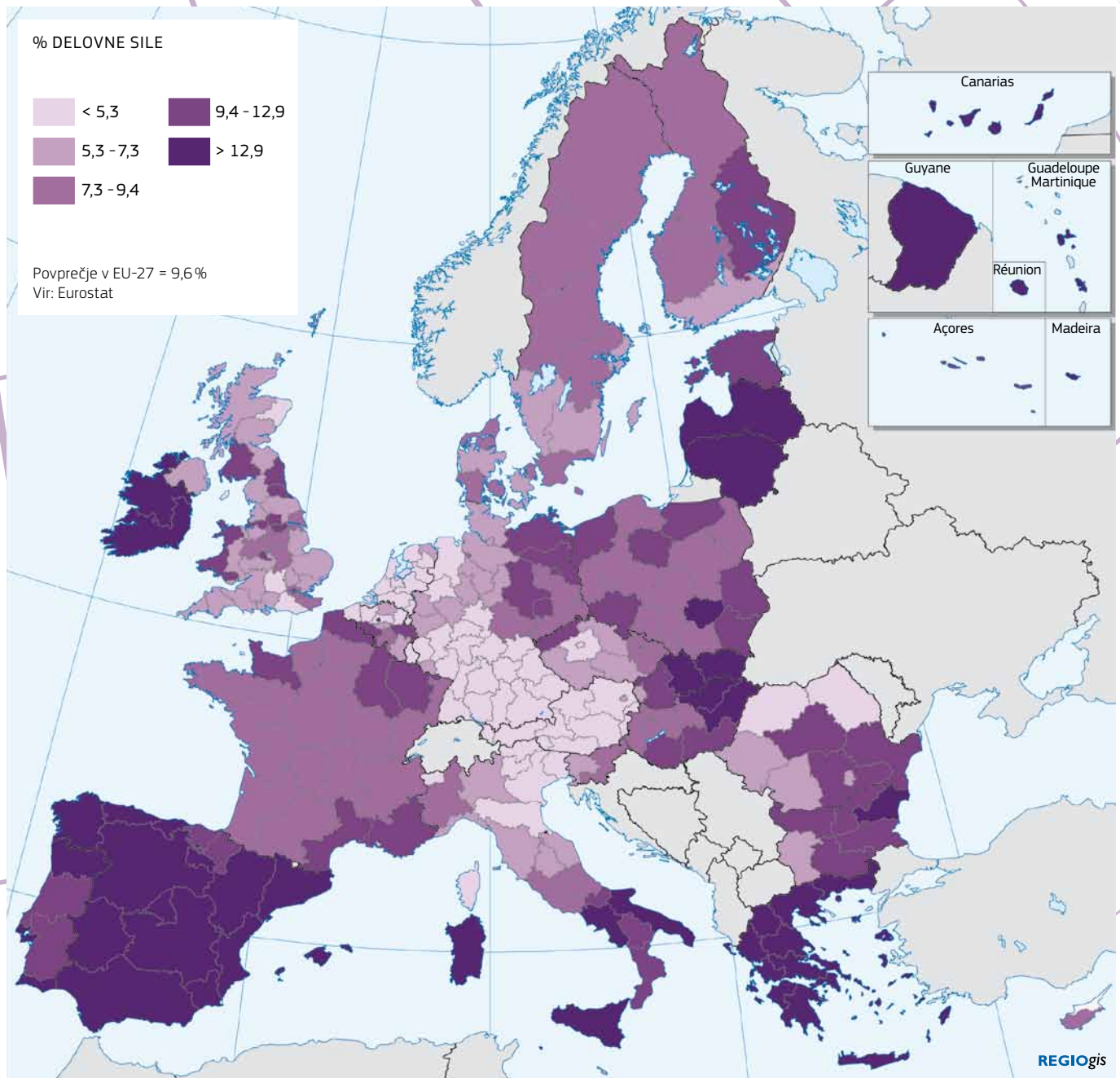
„Ta novi avtomat za službene uniforme, ki je namenjen distribuciji in odlaganju uniform, se zdaj prodaja po vsem svetu,“ pravi dr. Willebrord Sluijters z Generalnega direktorata Evropske komisije za regionalno politiko, ki je nedavno obiskal ta obrat. „Naprava karseda zmanjša čas obdelave in pri tem niso potrebni postopki pregledovanja, razvrščanja in sestavljanja.“

Novi sistem omogoča enostavno prevzemanje in odlaganje oblačil ali drugih predmetov. Prav tako zagotavlja 100-odstotno sledljivost postopkov, saj lahko spremlja število predmetov, ki jih posameznik prevzame. Poleg tega avtomat lahko obdeluje zložena oblačila in/ali predmete, ki niso zapakirani. Na ta način ni potrebna vzpostavitev specializirane linije zavijanja in omogočeno je upravljanje dostavljanja predmetov, ki jih zaradi njihove velikosti ali oblike ni mogoče zaviti.

▶ VEČ O TEM

<http://www.metalprogetti.it>

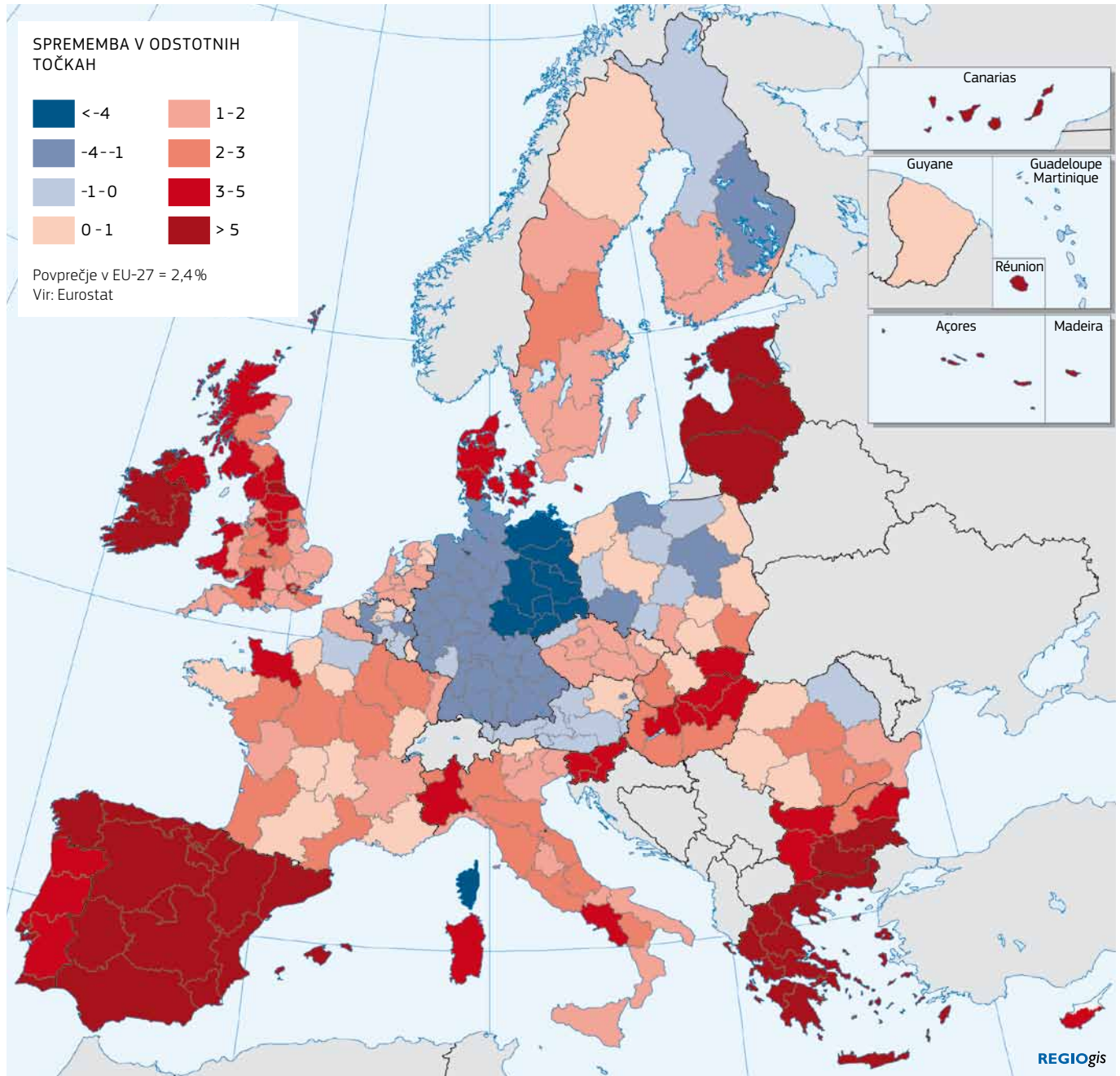
▶ STOPNJA BREZPOSELNOSTI, 2011

Regionalne razlike v stopnjah brezposelnosti med regijami EU-27 so velike. Ena od treh regij ima stopnjo brezposelnosti nad 10%. Najvišje stopnje so zabeležene v španski in grški regiji ter v francoskih čezmorskih departmajih. Večina od 41 regij s stopnjo brezposelnosti, ki je višja od 15% (leta 2010

je bilo takih regij le 26), se nahaja v teh treh državah članicah. Po drugi strani 46 regij, ki se večinoma nahajajo v Avstriji, Belgiji, Nemčiji in na Nizozemskem, beleži stopnjo brezposelnosti, ki je nižja od 5%, kar je več kot leta 2010, ko je bilo takih regij 34.

► SPREMEMBE V STOPNJI BREZPOSELNOSTI, 2007–2011

V treh od štirih regij se je med letoma 2007 in 2011 stopnja brezposelnosti zvišala. Gospodarska kriza v Evropi je resno prizadela regije baltičkih držav, Grčije, Irske in Španije, pri čemer je nekaj regij zabeležilo povišanje stopnje brezposelnosti za več kot pet odstotnih točk. Po drugi strani pa se

je brezposelnost zmanjšala v regijah Avstrije, Belgije, Finske, Nemčije, še posebej v vzhodnih deželah (deloma zaradi mobilnosti delovne sile), ter na Poljskem.

▶ PRISTOP K LOKALNEMU RAZVOJU ZA BOLJŠO OZEMELJSKO KOHEZIJO

REZULTATI NEDAVNO IZVEDENEGA OCENJEVANJA

Pristopi k lokalnemu razvoju in lokalna partnerstva so ključni elementi kohezijske politike v prihodnosti. V naslednjem programskem obdobju lahko lokalni akterji uporabijo lokalni razvoj pod vodstvom skupnosti, celostne ozemeljske naložbe in inovativne ukrepe na področju mest za spodbujanje celostnega pristopa k ozemeljskemu razvoju.

Nedavna ocena – prispevek lokalnega razvoja na področju posegov, sofinanciranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), v zadnjih dveh programskih obdobjih (2000–2006 in 2007–2013), ki sta jo izvedla IRS (Istituto per la Ricerca Sociale) in IGOP (Institut de Govern i Politiques Publiques), je vključevala raziskavo izkušenj petih regij (gl. polje 1) za zagotovitev dokazov o dodani vrednosti lokalnega razvoja za učinkovito izvajanje kohezijske politike. Poudarila je možnosti in omejitve pristopa ter nakazala uporabna priporočila za prihodnost.

Ocena vključuje pregled literature o lokalnem razvoju in poudarjanje najpogosteje uporabljenih pristopov k lokalnemu razvoju, prednosti in slabosti posameznega pristopa ter institucionalno zmogljivost, ki je potrebna za učinkovito izvajanje. V 38 operativnih programih, na podlagi katerih se je največ sredstev virov ESRR dodelilo za ozemeljsko politiko, je ocena vključevala pregled načinov delovanja pristopov k lokalnemu razvoju na različnih območjih in zagotovila podlago za izbiro petih študij primera za pregled. V vsaki študiji primera se analizirata mreža, v katero so vključeni glavni akterji, ter struktura upravljanja, ki predstavlja nepogrešljiv vidik pristopa k lokalnemu razvoju.

Pokazale so se številne običajne značilnosti pristopa k lokalnemu razvoju na naslednjih področjih:

- osredotočenje na družbeni in gospodarski razvoj prikrajšanih območij;
- sklicevanje na specifično ozemlje;
- vključevanje različnih sektorskih politik;
- aktiviranje večine različnih akterjev tudi na lokalni ravni.

Cadiz

PET REGIJ NUTS 2*, VKLJUČENIH V TO ŠTUDIJO IN MANJŠE ŠTUDIJE PRIMEROV ZA UGOTAVLJANJE PRIMEROV DOBRE PRAKSE:

- URBANA CADIZ Project, Andalucía (ES),
- Neighbourhood Mothers, Berlin (DE),
- Integrated Urban Development Programme, Severozápad (CZ),
- PIT 1 Tavoliere, Puglia (IT),
- WCVA Community Capacity Building, West Wales and The Valleys (UK).

* Nomenklatura ozemeljskih enot za statistiko

Berlin

Rezultati študije potrjujejo, da:

- pristop k regionalnemu razvoju v okviru posegov, ki jih sofinancira ESRR, prispeva k vedno večji vlogi lokalnih oblasti in občin; najpogostejša institucionalna ureditev pristopa k regionalnemu razvoju je vključitev občin v načrtovanje in izvajanje evropske kohezijske politike;
- pristop k regionalnemu razvoju v okviru posegov, ki jih sofinancira ESRR, zahteva čas; neprekinjenost programov z ozemeljskih, tematskih in upravljalnih vidikov je zelo pomembna;
- „čisti“ pristop k regionalnemu razvoju deluje boljše, če je krepitev *zmogljivosti* eden od njegovih ciljev in eden od njegovih glavnih vrst posegov; akterji na ravni lokalnih skupnosti (npr. majhne nevladne organizacije, socialna podjetja, mikro podjetja) in osebje projekta morajo biti deležni podpore in pomoči, da se doseže zmogljivost, potrebna za okrepitev razvoja skupnosti.

Ocena, ki je predlagana v ukrepih glede razvoja v okviru lokalne skupnosti (členi od 28 do 31 Uredbe o skupnih določbah), je samo eden od možnih načinov uvedbe pristopa k lokalnemu razvoju in uporabe koristi poudarka na ozemeljskem osredotočenju, integraciji politike in vključitvi zainteresiranih strani. Druge možnosti bi bile mogoče pod drugačnimi pogoji.

„Pristop k lokalnemu razvoju je prisoten v različnih oblikah in načinih, zato ga je nemogoče omejiti na en sam model oziroma na filozofijo ‚ena velikost za vse‘.“

V študiji so poudarjeni trije glavni modeli pristopa k lokalnemu razvoju:

- **čisti pristop k lokalnemu razvoju:** omejena ozemeljska osredotočenost, integrirani tematski pristop in vključujoče partnerstvo;
- **korektivni ukrepi v sektorskih politikah:** širša ali omejena ozemeljska osredotočenost, en tematski pristop in partnerstvo v vlogi obojega – orodja in cilja;
- **pristop k regionalnemu razvoju v okviru regionalne politike:** širša regionalna osredotočenost, integrirani pristop in strateško partnerstvo.

Ocena kaže, da so pristopi k ocenjevanju in orodja zanj potrebni za izpolnitev posrednih ciljev pristopa (razsežnosti integracije in partnerstva) in splošneje, za celoten prispevek pristopa k regionalnemu razvoju.

▶ VEČ O TEM

Celotno poročilo je na voljo na spletnem mestu:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/local_dev_final.pdf

▶ NIZANJE USPEHOV PODJETJA ECO WORLD STYRIA, ZMAGO- VALCA REGIOSTARS

ECO World Styria, grozd v sektorju čiste tehnologije v Avstriji, ki je prejel nagrado RegioStars 2012 v kategoriji „pametna rast“, žanje eno zmago za drugo.

Evropska nagrada je še dodatno spodbudila inovativno koncentracijo organizacij, ki delujejo v skladu z načeli zelene tehnologije in trenutno predstavljajo gonilno silo gospodarstva v avstrijski Štajerski regiji.

Nagrada je že pomagala povečati prepoznavnost avstrijskega grozda s področja čiste tehnologije na mednarodni ravni, razlaga Bernhard Puttinger, izvršni direktor družbe ECO World Styria. „V tisku na regionalni, nacionalni in mednarodni ravni je bilo objavljenih veliko člankov o dolini zelene tehnologije. Komentarji so bili zelo pozitivni in nas jasno predstavljajo kot vzor za dobro prakso na tem področju.“

Mednarodni magnet čiste tehnologije

Štajerski grozd v sektorju čiste tehnologije se spreminja v magnet za strokovnjake na področju mednarodnega energijskega in okoljskega inženiringa.

„Skoraj vsak teden dolino zelene tehnologije obišejo delegacije, da bi si ogledale delovanje podjetja ECO World Styria in tukajšnjih družb,“ pravi Puttinger.

„Letos nas je obiskalo 250 strokovnjakov z zadevnega področja iz Braziliije, Rusije, ZDA, s Kitajske, iz Francije in Jugovzhodne Evrope. Septembra bo družba za upravljanje naložb iz Francije poslala delegacijo, ki si bo ogledala naš portfelj hitrorastočih podjetij.“

Puttinger meni, da nagrada RegioStars izkazuje čast novostim 180 podjetij in raziskovalnih institucij, ki delujejo na področju energije in okoljske tehnologije v avstrijskem grozdu čiste tehnologije. „To je še ena potrditev, da je Štajerska na mednarodni ravni zdaj med najvišje uvrščenimi regijami za nadaljnji razvoj vodilnih zelenih tehnologij,“ poudarja.

Izvozne storitve

Ob podelitvi nagrade „pametna rast“ za grozd čiste tehnologije v Štajerski regiji je komisija RegioStars izjavila: „Projekt ECO World Styria je odličen z vseh vidikov novih storitvenih inovacij. Koncept grozda je povzdignil na novo raven kakovosti in mednarodne razsežnosti. Njegova izjemna uspešnost pri podpiranju ustanavljanja novih podjetij, 5 000 delovnih mest in izredne stopnje rasti so pomembna spodbuda za druge regije v Evropi.“

„Za pridobitev Evropske nagrade je odločilnega pomena dinamika, s katero se ECO World Styria razvija, in novi zagon, ki ga daje regiji preko razvoja zelene tehnologije,“ pravi Puttinger. Bruto regionalni proizvod tega grozda v Štajerski regiji trenutno znaša več kot 8%.

Komisija RegioStars je najbolj cenila inovativne storitve, ki jih nudi ECO World Styria svojim podjetjem, kot sta tržna inteligenca in poslovno mrežno povezovanje, ki podpirata rast izvoza. Okrogle mize o tehnologiji, katerih pobudnik je bil ta grozd, in Klub inovatorjev čiste tehnologije so razvili inovativne tržne in raziskovalne projekte.

Dostopna točka okoljskega inženiringa

Družba ECO World Styria je bila ustanovljena leta 2005, njena cilja sta bila specializacija v energijskem in okoljskem inženiringu ter razvoj doline zelene tehnologije v Štajerski regiji na svetovni ravni. Ima pomembno vlogo pri uvajanju ekonomske politike v zadevni avstrijski provinci in je ključna komponenta nove ekonomske strategije Štajerske 2020.

Leta 2011 je približno 32 000 zaposlenih delalo v podjetjih v grozdih, celoten promet katerih je znašal 7,7 milijarde evrov, pri čemer je bila izvozna kvota 90-odstotna.

▶ VEČ O TEM
<http://www.eco.at>

▶ OBJAVA FINALISTOV

Za naslednjo podelitev nagrad RegioStars je bilo izbranih sedemindvajset projektov v 5 kategorijah, zmagovalci pa bodo razglašeni na slavnostni prireditvi v Bruslju 7. februarja 2013. Med finalisti so številni projekti v okviru evropskega teritorialnega sodelovanja (ETC).

PAMETNA RAST

- Program Technopol Programme Spodnja Avstrija (AT)
- CoOPTICS – Inovativnost za trge, Turingija (DE)
- Prenos znanja med univerzami in podjetji, Castilla y León (ES)
- UPTEC – Parque de Ciência e Tecnologia da Universidade do Porto, Severna Portugalska (PT)
- SLIM III, Severna in osrednja Švedska (SE)
- Inovativnost v grozdih (InCrops), Vzhodna Anglija (UK)

TRAJNOSTNA RAST

- Rast zelenega podjetništva v malih in srednje velikih podjetjih, Južna Danska (DK)
- Podpora za učinkovito rabo virov ENWORKS, Severozahodna Anglija (UK)
- Regija vodika, Flandrija – Južna Nizozemska (ETC)
- MED-Laine, Sardinija, Toskana in Korzika (ETC)
- Cradle to Cradle Islands, regija Severnega morja (ETC)

VKLJUČUJOČA RAST

- The Living Lab on Wellbeing Services and Technology, Zahodna Finska (FI)
- Individual Employment Paths, Warmińsko-Mazurskie (PL)
- Strides Alliance Partnership, Wales (UK)
- PASE – Public Policies and Social enterprises, Marche (vodilni partner) (ETC)
- SUCCESS, Kent (vodilni partner) (ETC)

CITYSTAR

- WienWin, Dunaj (AT)
- Park Spoor Noord, Antwerp (BE)
- Neighbourhood Management Berlin (DE)
- Revitalisation of Mill Islands, Bydgoszcz (PL)
- MalmöLund – Metropolitan region, Malmö (SE)

INFORMIRANJE IN KOMUNIKACIJA

- www.efro.be – West Flanders (BE)
- www.eu-fonds.brandenburg.de – Brandenburg (DE)
- www.agenciasopa.es – Andalusia (ES)
- www.esparama.lt – Lithuania (LT)
- COSAFE, Västerbotten (SE)
- www.interact-eu.net Bratislava (vodilni partner) – (ETC)

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

PROGRAM

15.-16. NOVEMBER 2012

_Metz (FR)

Konferenca „Rurban“
(partnerstvo za trajnostni
razvoj mest in podeželja)

27.-28. NOVEMBER 2012

_Regensburg (DE)

1. letni forum o strategiji EU
za Podonavje

3.-4. DECEMBER 2012

_Pariz (FR)

Skupno srečanje za omrežji
INFORM in INIO

7. FEBRUAR 2013

_Bruselj (BE)

Podelitev nagrad
RegioStars 2013

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm)

NAJ SE TE SLIŠI

Kakšni so dosežki kohezijske politike
v vaši regiji? Želimo slišati vaše zgodbe,
pri katerih so v ospredju rezultati
in oprijemljive prednosti za državljane EU.

Opišete lahko tudi svoje priprave na naslednje
programsko obdobje.

Izbrani prispevki bodo objavljeni v naslednji
izdaji revije *Panorama*. Prispevke zbiramo
na e-poštnem naslovu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2012

Razmnoževanje je dovoljeno, če je naveden vir.

Urad za publikacije

Generalni direktorat za regionalno politiko
Komuniciranje, obveščanje, odnosi s tretjimi državami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruselj
E-naslov: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.htm